

ÇEKÜL Vakfı Kurucular Kurulu

Prof. Dr. Metin Sözen (Başkan)

Prof. Dr. Yalçın Aköz

Dr. M. İlhan Arslan

Turgut Derman

Tarhan Erdem

Prof. Dr. Uğur Erkman

Prof. Dr. Erol Eti

Yavuz İnce

Mithat Kırayoğlu

Tan Oral

Hasan Özgen

Gürol Sözen

Prof. Dr. İlter Turan

Prof. Dr. Onat Arınç

Mehmet Selim Baki

Oktay Ekşi

Prof. Dr. Selçuk Erez

Prof. Dr. Cengiz Eruzun

Bülent Güngör

Prof. Dr. Necati İnceoğlu

İlhan Nebioğlu

Feridun Özgen

Ersu Pekin

Dr. Güzin Poffet Tamaç

Fügen Tuzlali

2009-2014 Dönemi Yönetim Kurulu

Metin Sözen (Başkan)

İlhan Arslan

Uğur Erkman

Hasan Özgen

Tan Oral (Yedek)

Gökhan Kılınçkiran (Yedek)

Ayşel Ekşi

Mithat Kırayoğlu

Tamer Müftüoğlu

Sinan Polvan (Yedek)

Zafer Okuducu (Yedek)

2009-2014 Dönemi Denetleme Kurulu

Mehmet Selim Baki

Yavuz İnce

Prof. Dr. Onat Arınç (Yedek)

Gürol Sözen

Bülent Güngör (Yedek)

Genel Koordinatör:

Genel Sekreter:

Betül Sözen

Ece Müftüoğlu Narcy

Doğa ve Kültürle Varız

ÇEKÜL Vakfı

Ekrem Tur Sok. No: 8, Beyoğlu

Tel: 0212 251 54 44-0212 249 64 64

Faks: 0212 251 54 45

info@cekulvakfi.org.tr

www.cekulvakfi.org.tr

ÇEKÜL Vakfı Çalışma Raporu 2011

Doğa ve Kültürle Varız	3
Başkan'dan	4
Genel Sekreter'den	6
Doğal Miras	8
7 Ağaç Ormanları	9
Kültür Mirası	16
Kendini Koruyan Kentler	18
Planlama	28
Kent Müzeleri ve Arşivleri	32
Köyler Yaşamalıdır	34
Endüstri Mirası	35
Kaleli Kentler	36
Kent Envanterleri	37
Geleneksel Yaşam Kültürü	38
Eğitim	40
Kültürel Miras Anadolu Eğitimleri	42
Kültürel Miras İstanbul Eğitimleri	45
Örgütlenme	48
Temsilcilikler	48
Havza Birlikleri	51
Tarihi Kentler Birliği	52
Gönüllülük	57
Tanıtım	60
ÇEKÜL Yayınları	63
ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları	66
Sinan'a Saygı	68
Anadolu Araştırmaları Seminerleri	70
Bilgi Belge Merkezi	71
ÇEKÜL Akademi	72
Etkinlikler	78

Doğa ve Kültürle Varız

ÇEKÜL Vakfı kurulduğu günden bugüne, geçmişten geleceğe uzanan doğal ve kültür değerlerimize sahip çıkmayı amaç bildi. 130 temsilcisi ile ülkede doğal ve kültürel mirasın sözcüsü, doğa-kültür-insan arasındaki yaşamsal uyumun savunucusu oldu.

Kültürel dokunun korunarak geleceğe aktarılması amacıyla, koruma amaçlı kent planları hazırlanmasını, kentlerin eski mahallelerinde sağlıklaştırma çalışmaları, geleneksel evlerde cephe düzenlemesi yapılmasını, tarihi yapıların, çarşıların

onarılmasını, kent meydanlarının yeniden düzenlenmesini sağladı.

Ülkenin dört bir köşesindeki küçük büyük kentte, koruma hareketini koruma seferberliğine dönüştürerek tarihi dokunun kentle ilişkilendirilmesine, kentlere kültür öncelikli bir vizyon kazandırılmasına öncülük etti.

Doğal doku kaybolmaya başladığında, insanın yaşam alanının tükendiği ve kültürel mirasını da yitirmeye başladığı bilinciyle hareket ederek, toprağı,

yeşili korumak ve çoğaltmak için İstanbul'da başladığı ağaçlandırma çalışmalarını Anadolu'nun her karışına yaydı.

Çocukların ve gençlerin kentlerini tanımaları ve sahip oldukları değerlerin farkına varmaları için kültürel miras eğitim programlarını uygulamaya koydu.

Yayınladığı belgesel filmler, kitaplar, broşürler ve dergiler aracılığıyla bilgi birikimini yaygınlaştırdı. Anadolu kentlerinde yerel yöneticilerin,

üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının, girişimcilerin ve halkın, kentlerinin benzersiz doğal ve kültürel birikiminin farkına varmaları ve bu değerli birikime sahip çıkmaları için yıllar boyu yol göstericilik yaptı.

Kısacası ÇEKÜL, Anadolu kentlerinde bıraktığı kalıcı izlerle her zaman danışılan, yol gösteren, güvenilen; gönüllü temsilcileri ve uzman kadroları ile doğal ve kültürel mirasın korunması taleplerine yetişmeye çalışan bir sivil toplum kuruluşu...

Her yıl artan bir ivmeyle gelişen gündemin peşinde...

ÇEKÜL 20 yılı aşkın bir süredir her kesimden birey ve kurumla işbirliği içinde, koruma ve yaşatma alanında uğraş verirken, uygarlıklar coğrafyası Anadolu'nun dört bir yanındaki yerel yönetimlerin kültürel ve kentsel miras çalışmalarına destek vermeyi sürdürüyor. 2011 yılında başlattığımız ve sürekli artan ziyaretçileriyle kısa sürede kurumsallaşan, Beyoğlu ÇEKÜL Evi'ndeki Çarşamba Toplantıları'na her ölçekten kentin temsilcileri katılıyor. Vakfın farklı alanlarda uzman gönüllülerinin katkılarıyla envanter, restorasyon, yol haritası, kent müzesi gibi başlıklarda fikir üretiliyor, gerektiğinde ÇEKÜL uzman ekibi tarafından kentlere inceleme gezileri düzenleniyor, Kendini Koruyan Kentler'e destek veriliyor. ÇEKÜL'ün sivil örgütlenmesinin can damarları olan ve 130 kişiden oluşan ÇEKÜL temsilcileri de bölgelerinde, kamu kurumları, yerel yönetimler, sivil gruplar ve üniversiteleri buluşturup eşgüdümü sağlayarak ortak aklın oluşturulması için deneyimleriyle yol gösteriyorlar.

2011 yılında gözlemlediğimiz dikkat çekici gelişmelerden biri de valilik ve belediyelerden gelen, yerel dinamiklere dayalı, kültür odaklı kentsel kalkınma planlamasına yönelik taleplerdi. 2010 yılından bu yana geliştirdiğimiz "Kentler Geleceğini Kurguluyor" başlıklı yol haritası çalışmalarımızı 2011'de de Bitlis, Kahramanmaraş, Denizli, Şanlıurfa'da sürdürdük. Bu arada, artan istek üzerine önümüzdeki yıl, planlama çalışmalarını Bölgesel İşbirliğine Dayalı Kültür Odaklı Planlama ve Gelişim Stratejileri başlığı altında, bölgesel düzeye taşıma çalışmalarımızı başlattık. Öte yandan ÇEKÜL'ün yıllardır savunuculuğunu yaptığı "kent müzeleri", yurdu dört bir yandan sararken, 2011 yılında öne çıkanlar arasında Araç, Antalya, Buldan, Ödemiş, Samsun, Side, Sultanhisar, Şanlıurfa, Uzunköprü, Yalova, Yalvaç vardı.

2011 yılında özel bir önemle üzerinde durduğumuz bir konu da, koruma uygulamalarının niteliğini artırmak, donanımlı kadroların yetişmesini sağlamak amacıyla ÇEKÜL Akademi'nin kültürel ve kentsel koruma eğitim programlarını çeşitlendirmek ve yaygınlaştırmak oldu. Özellikle uygulamanın içinden gelen uzmanlar tarafından verilmesi nedeniyle büyük ilgi gören eğitimler, önümüzdeki yıllarda Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde açılmakta olan Eğitim ve Kültür Merkezlerimizde de uygulanmaya başlayacak. 2012 yılı Ocak ayında açılan Gaziantep Metin Sözen Eğitim ve Kültür Merkezi, bu uygulamanın ilk örneklerini vermeye hazırlanıyor.

2011 yılı çok yoğun, ancak köklü ve kalıcı projelerle önemli bir kavşak oldu. 2012 yılı öngörülerimiz daha da yoğun, daha da verimli bir yıl vaat ediyor. Somut sonuçlarını gelecek yılda paylaşmak umuduyla...

Prof. Dr. Metin Sözen

Her yerin, her şeyin ve herkesin birbirine benzediği bir dünyada, doğanın çaresizliğini, tarihi mekânların ruhunu herkes hissetsin istiyoruz. Yeni dünyayı doğru okumak, sahip olduğumuz mirasla iyi harmanlamak, değişimi ilkeli yönetmek zorundayız.

Söz ve eylem birliği...

Doğa ile, doğaya karşı ürettiğimiz kültür üzerine tekrar tekrar düşünme, yaşadığımız coğrafyayı tüm boyutlarıyla yeniden ve özenle inceleme zamanı geldiğini 2011 neredeyse bağırarak hatırlattı hepimize. Küresel politikaların, yerel halkların istek ve ihtiyaçlarına denk düşmediğini bir kez daha gördük. Tüm dünyada yaşanan ekonomik ve sosyal sancılar elbette bizi mutlu etmedi ama yıllardır birçok platformda savunduğumuz hedeflerin doğruluğunu kanıtladı, direncimizi ve irademizi artırdı. Bu nedenle umutsuzluğu kapılmadan düşünmeye, incelemeye, aynı zamanda üretmeye devam ettik. Sözlerimiz ve eylemlerimiz daha önce olduğu gibi yine birbirine sırtını dönmedi; 21 yılda geliştirdiğimiz kavramların, önerilerin uygulanabilir olduğunu gösterdik.

2011’de birçok kurumu, bazen Beyoğlu ÇEKÜL Evi’ndeki toplantı masamızın etrafında bazen bir valinin makam odasında buluşturduk. Anadolu’nun dört bir yanında yaşama uğraşı veren köy ve beldelerden, yeniden işlevlendirilmeyi bekleyen tren garlarından, hâlâ sırlar saklayan antik kentlerden geçtik. Antep’teki Metin Sözen Eğitim ve Kültür Merkezi’nin hazırlıkları 2011’in son günlerinde bitme noktasına geldi. Sadece Antep’e değil bölgeye hizmet verecek mekan, koruma hareketinin yerelde güç kazanması açısından güçlü bir umut yarattı. Bir “Eğitim mutfağı”na dönüşen eğitim birimimizde hazırlanan projeler çeşitlenip arttı. Anaokullarına, ilköğretim sınıflarına, liselere girdik; çocuklarla, gençlerle buluştuk. Ve 2011’de giderek büyüyen, giderek karmaşık hale gelen İstanbul’a baktık. Kültür mirasının bu karmaşada sıkışıp kalan kentlilerin hayatına ferah ve zengin okumalar sunabileceğini zaten biliyorduk. ÇEKÜL Akademi’nin bireysel ve kurumsal eğitim programlarıyla bu bilgiyi pratiğe yansıttık. Aldığımız olumlu geri dönüşler, kararımızın yerindeliğini gösterdi. Yeni web sitemiz, sosyal paylaşım ağlarındaki sayfalarımız ise ÇEKÜL’ü değişik kesimler için daha görünür kıldı.

2011’de ilkelerimize sadık kalarak, bağımsız duruşumuzu koruyarak yolumuza devam ettik. 2012’de yürüyüşümüz sürecek...

Ece Müftüoğlu Nancy
Genel Sekreter

Genel Sekreter'den

Doğal Miras

7 Ağaç Ormanları

Kurulduğu günden bu yana program ve projelerini, doğa-insan-kültür arasındaki ilişki- üretim-etkileşimden hareketle kurgulayan ÇEKÜL Vakfı, 2011’de de bu yaklaşımını korudu. 1993 yılında gündeme gelen ve vakfın en eski programlarından biri olan 7 Ağaç Ormanları, geçen yıl etki alanını artırarak macerasına devam etti; çevre sorunlarının her geçen gün daha yoğun gündeme geldiği ülkemizde duyarlılık yaratmak, yarına dair umudu korumak için çözümler üretti. Daha önceki yıllarda olduğu üzere ağaçlandırma çalışmalarında şeffaf bir yöntem izlenildi, bireysel-kurumsal tüm katılımcılara doğru ve düzenli bilgi aktarıldı; dikim alanlarının bakımları özenle yapıldı.

7 Ağaç Ormanları’nın 2011’ine baktığımızda ağaçlandırma çalışmalarına katılan kişi sayısında ufak bir düşüş yaşandığını görüyoruz. Bunun nedenlerinden biri benzer hizmeti veren STK’ların geçen yıllara göre daha fazla olması. Bireysel destekteki azalmaya karşılık 2011’de, ÇEKÜL’le birlikte Türkiye’nin doğasını zenginleştirmek isteyen kurumlarda artış oldu. Çevre sorununun bir parçası olduğunu kabul eden kurumlar, çözüm konusunda inisiyatif aldılar, doğaya olan borçlarını ödemek için ÇEKÜL’le harekete geçtiler.

Yenilenen web sitemiz, etkileyici tanıtım materyallerimiz 7 Ağaç programının takipçileri için 2011’in sürprizleri arasındaydı. Program her zaman olduğu gibi eğitim çalışmalarıyla buluşmayı da ihmal etmedi.

Gerek vakfımızın diğer program ve projelerinde, gerek vakıf dışındaki platformlarda doğal mirasın çeşitli başlıklarında eğitimler düzenlendi. Çevre sorunlarına vurgu yapan etkinlik ve gösterilere destek ise 7 Ağaç'ın, dolayısıyla ÇEKÜL'ün duruşunu belli etmesi açısından önem taşıyordu.

ÇEKÜL, 2012 boyunca ağaçlandırmanın doğaya "armağan" vermek değil "sorumluluk" olduğunu söylemeye ısrarla devam edecek, bu doğrultuda yeni alternatifler geliştirecek.

Bireysel Katılımlar

7 Ağaç'ın serin gölgesi 2011'de doğum, evlilik gibi pek çok özel güne eşlik etti. Bireylerin yanı sıra kurumlar anneler gününden açılışa, bayramdan yıldönümüne çeşitli nedenlerle 7 Ağaç Ormanları'na bağışta bulundu. Ekim 2011'den itibaren bedeli 45 TL olarak belirlenen 7 Ağaç için kayıtlar kargo, kurye, elden teslim ve e-posta seçenekleriyle alındı. Adına fidan dikimi yapılanlara, özel olarak tasarlanan "doğa kimlikleri" gönderildi. 2011 sonlarında ise ÇEKÜL Yüksek Danışma Kurulu üyeleriyle yeni bir seferberlik başlatıldı. Üyelerin bağışlarıyla ÇEKÜL 21. Yıl Ormanı oluşturulacak.

Kurumsal Katılımlar

2011'de önemli bir kurumsal birlikteliğin ilk adımları atıldı. Borusan Lojistik, 5 yıl içinde 1 milyon fidan dikme hedefiyle ÇEKÜL Vakfı'yla yola çıktı. Ağaçlandırma çalışması bir dizi saha ziyaretinin ardından İzmir/Ödemiş'te başlatıldı. Borusan Lojistik de personeli de bu uzun soluklu projeye destek veriyor.

2011, Aras Kargo ile 2007'de başlatılan "Yeşile Hayat, Hayata Yeşil" projesinin son yılıydı. 2007'de Sivas, 2008'de Kars, 2009'da Elazığ-Sivrice, 2010'da Seferihisar, 2011'de İstanbul-Kemerburgaz'da sürdürülen proje sayesinde yaklaşık 140 bin fidan toprakla buluştu.

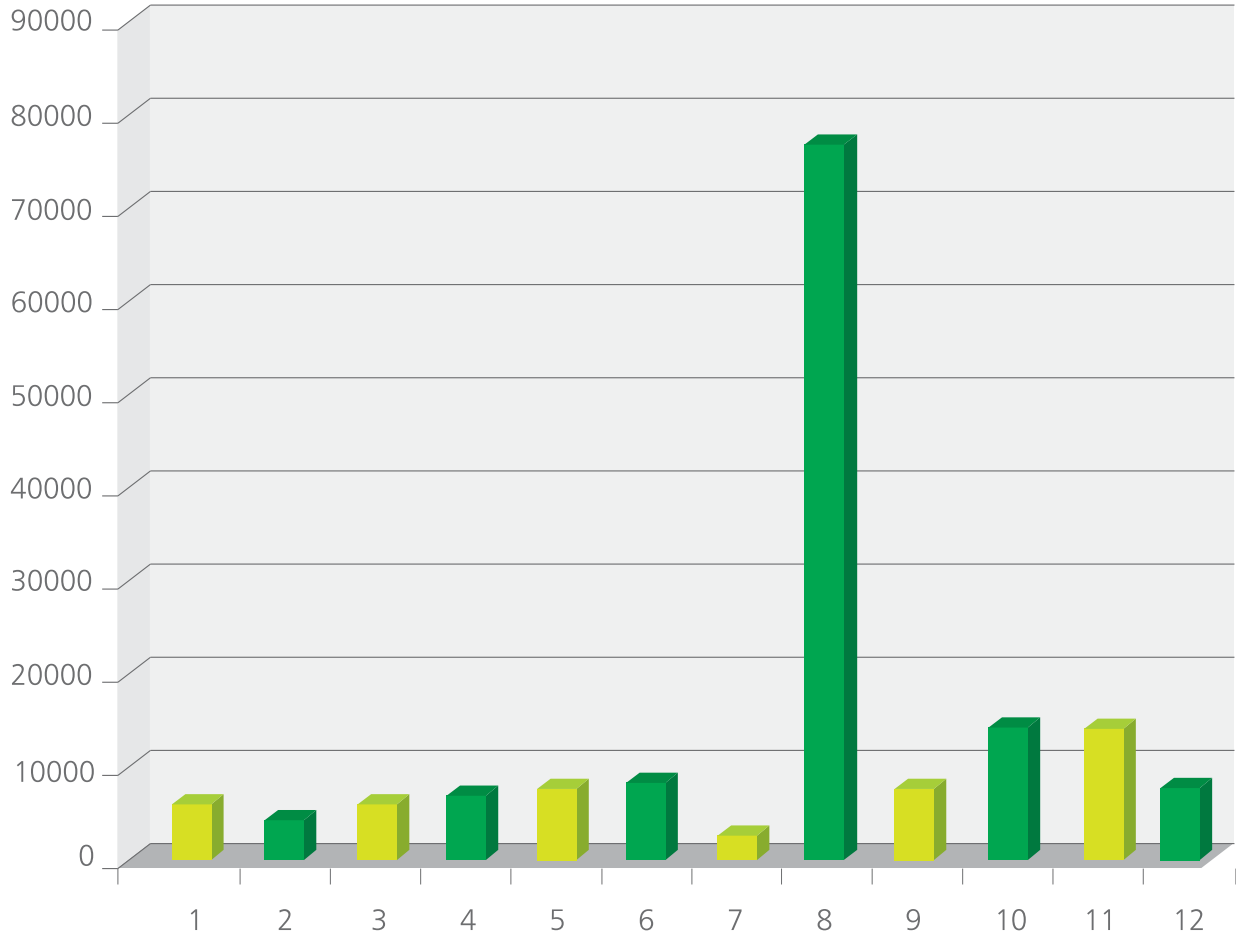
ÇEKÜL'ün 2011'de yolunun keşiştiği kurumlar arasında Idefix de vardı. İnternet üzerinden kitap, CD, DVD satışı yapan Idefix, her yıl bir yazar adına bir orman oluşturuyor. 2011'de Nazım Hikmet Ormanı için fidanlar dikildi, 2012'de ise yine ÇEKÜL ortaklığıyla Sabahattin Ali'nin adı bir ormanda yaşatılacak.

2011'de destekleriyle 7 Ağaç Ormanları'nı büyüten diğer kurumlardan bazıları şöyle:

Sanovel İlaç, İstanbul Sanayi Odası, Fu Danışmanlık, Sev Yayıncılık-Redhouse Korusu, KCC, Mapfre Genel Sigorta, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, Experteam Danışmanlık, Bilim İlaç, Tim Organizasyon, Kimberly Clark, ABS, Özel Biosan Polikliniği, Sanofi Aventis, Lykia World, İSO, Güneş Nakliyat, Sarbak Ambalaj, LBT Varlık Yönetim A.Ş., Deren Ambalaj, BZD Yayıncılık, Türkiye Gezginler Derneği, Roma Plastik, Denge Denetim...

2011 yılında aylara göre genel dağılım

2011 yılı aylara göre fidan bağış sayısı	
Ocak	4256
Şubat	3060
Mart	3576
Nisan	4694
Mayıs	4610
Haziran	6674
Temmuz	2357
Ağustos	77759
Eylül	4933
Ekim	12711
Kasım	12358
Aralık	5436
Toplam	142424

2007 ve 2011 yılları arasında ve fidan sayıları	
Dönem	Fidan sayısı
2007	84.039
2008	106.461 (+ Aras Kargo 100.000 fidan)
2009	89.959
2010	87.733
2011	142.424 (kurumsal bağışlar dahil)

Dikim Alanları

2011’de İstanbul-Kemerburgaz, Kars, Mardin ve İzmir-Ödemiş’te dikimler yapıldı. Ayrıca Sivas, Antalya ve İzmir-Seferihisar’da çalışmalara devam edildi. İstanbul ve

İzmir’de yeni dikim alanlarının belirlenmesi için Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile görüşmeler sürdürüldü, gerekli protokollerin bir kısmının imza süreci tamamlandı.

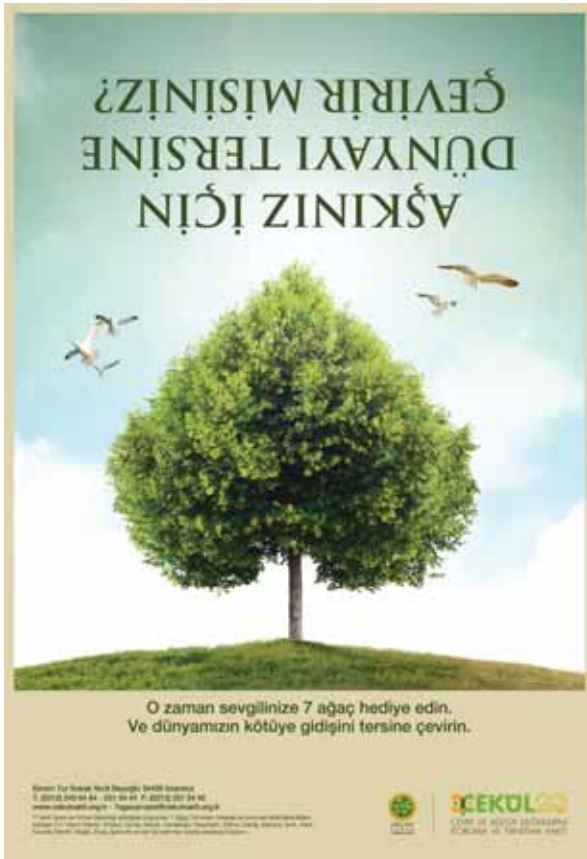
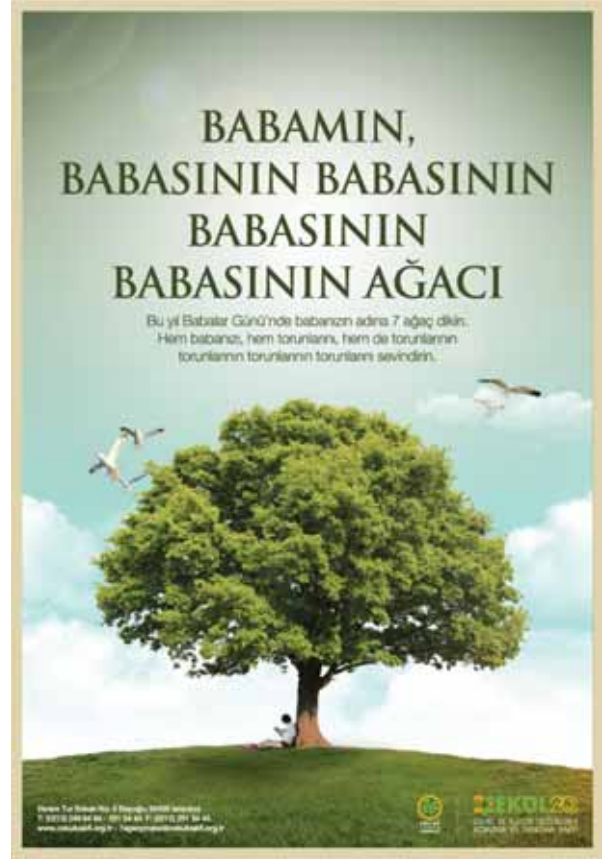
Tanıtım ve Sunum Materyalleri

“Durup dikilmekle gelip dikmek arasında ormanlar kadar fark var!”, “O sizin gibi ne fidanlar yetiştirdi” ... Tek cümlelik ilk metin, 7 Ağaç Ormanları Geleneksel Fidan Dikim Şenliği, ikincisi ise Öğretmenler Günü için hazırlandı. Apartman Design Studio’dan Seda Aral ve Asiye Kayıkcı’nın imzasını taşıyan 7 Ağaç tanıtım malzemeleri, 2011’de dikkatleri üzerine çekti. Çarpıcı sloganların kullanıldığı, görsel ve basılı malzemelerle insanlar ve

kurumlar, eleştirmek yerine sorumluluk almaya, somut adımlar atmaya davet edildiler.

Görsel ve basılı malzemelerinin yanı sıra 7 Ağaç Ormanları’yla ilgili çeşitli etkinlik ve haberler, 2011 boyunca e-posta duyuruları, ÇEKÜL’ün web ve facebook sayfalarından paylaşıldı; gazete ve dergi sayfalarında kendisine yer buldu.

Eğitim

7 Ağaç birimi, "Neden ağaçları önemsiyoruz? Ormanlar niçin gereklidir?" gibi soruların yanıtlarını çocuklarla birlikte aramak için 2011'de de okulları ziyaret etti. Avcılar Eğitim Uygulama ve İş Eğitim Uygulama ve İş Eğitim Merkezi (Öğrenebilir Zihinsel Engelliler Grubu), Playhouse Anaokulu ve Tay Koleji Anaokulu'nda yapılan eğitimlerde çocuklara çam, meşe, kayın,

ıhlamur, zeytin, porsuk ve kestane olmak üzere sık gördükleri 7 ağaç öyküleriyle anlatıldı. Yaklaşık 150 çocuk, Orman Haftası kapsamında yapılan bu eğitimler sayesinde "doğa"larına biraz daha yaklaştılar. 7 Ağaç çalışanları, ÇEKÜL Eğitim Mutfağı'nın ilköğretim öğrencilerine yönelik Ağaçların Diliyle İstanbul eğitimlerine de destek verdi.

Etkinlikler

- 7 Ağaç çalışanları tarafından ağaçlandırma sahaları düzenli olarak ziyaret ediliyor. 2011'deki ziyaretlerden biri Çatalca-Durusu'ya yapıldı. 1994-1995'te yüzlerce katılımcının desteğiyle ağaçlandırılan 110 hektarlık alanda, küçük fidanların sağlıklı birer ağaç olduklarını görmek herkesi sevindirdi
- 22 Nisan Dünya Çevre Günü ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Moskova'da yaşayan Türk aileler tarafından da kutlandı. Moskova'daki uluslararası okullarda

"Çocuklar Geleceğimizdir, Ormanlar Geleceğimizdir" sloganıyla gerçekleşen etkinliklerde ÇEKÜL Vakfı ve 7 Ağaç Ormanları tanıtım standı oluşturuldu, sunumlar yapıldı.

- 23 Nisan'ı ÇEKÜL'le kutlayan kurumlar arasında Hisar Okulları da vardı. 2011 teması "Doğanın Ritmi" olarak belirlenen kutlamalarda öğrencilerin resimleri, kartpostal olarak satışa sunuldu. Satıştan elde edilen gelire ÇEKÜL tarafından bir koru oluşturuldu.

Irmak Okulları ile Özel Marmara İlköğretim Okulu da 2011'de ÇEKÜL'le çalıştı. Irmak'tan bir grup 5. sınıf öğrencisi, okulun STK'ları tanıtmak amacıyla hayata geçirdiği "Elimi Tut" projesi kapsamında vakfımızla tanıştı. Çocuklar, ÇEKÜL Eğitim Mutfağı'yla altı başlıkta gerçekleştirilen çalışmaların sonucunu bir sergiye aktardılar. Sergi boyunca velilerin yaptığı bağışlarla Irmak Okulları adına fidanlar dikildi. Özel Marmara İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencileri ise "7 Bölge 7 Renk" projesiyle ÇEKÜL'ün kapısını çaldı. Öğrenciler proje boyunca ürettikleri malzemelerden oluşan bir sergi düzenlediler. 8 Haziran'da ÇEKÜL Evi'ni ziyaret eden 7 öğrenci, kermeste elde ettikleri gelire 7 Ağaç programına katkıda bulundu.

- 2004'te yitirdiğimiz tiyatro sanatçısı İsmail Hakkı Sunat'ın anısına binlerce fidan toprakla buluşmuştu. 31 Mayıs 2011'de dostları ve yakınları tarafından düzenlenen anma gecesinde ÇEKÜL ekibi de hazır bulundu.
- ÇEKÜL'ün geleneksel dikim töreni, 24 Nisan 2011'de Kemerburgaz Akalan Köyü'ndeki sahada gerçekleşti. İstanbul'da yaşayan doğa dostlarının büyük ilgi gösterdiği buluşmada, fidanlar yine coşkuyla toprakla buluşturuldu. Sıcak çorba ikramı katılımcıların içini ısıttı.
- 7 Ağaç Programı sadece ilköğretim ve lise öğrencileriyle değil üniversitelilerle de buluşuyor.

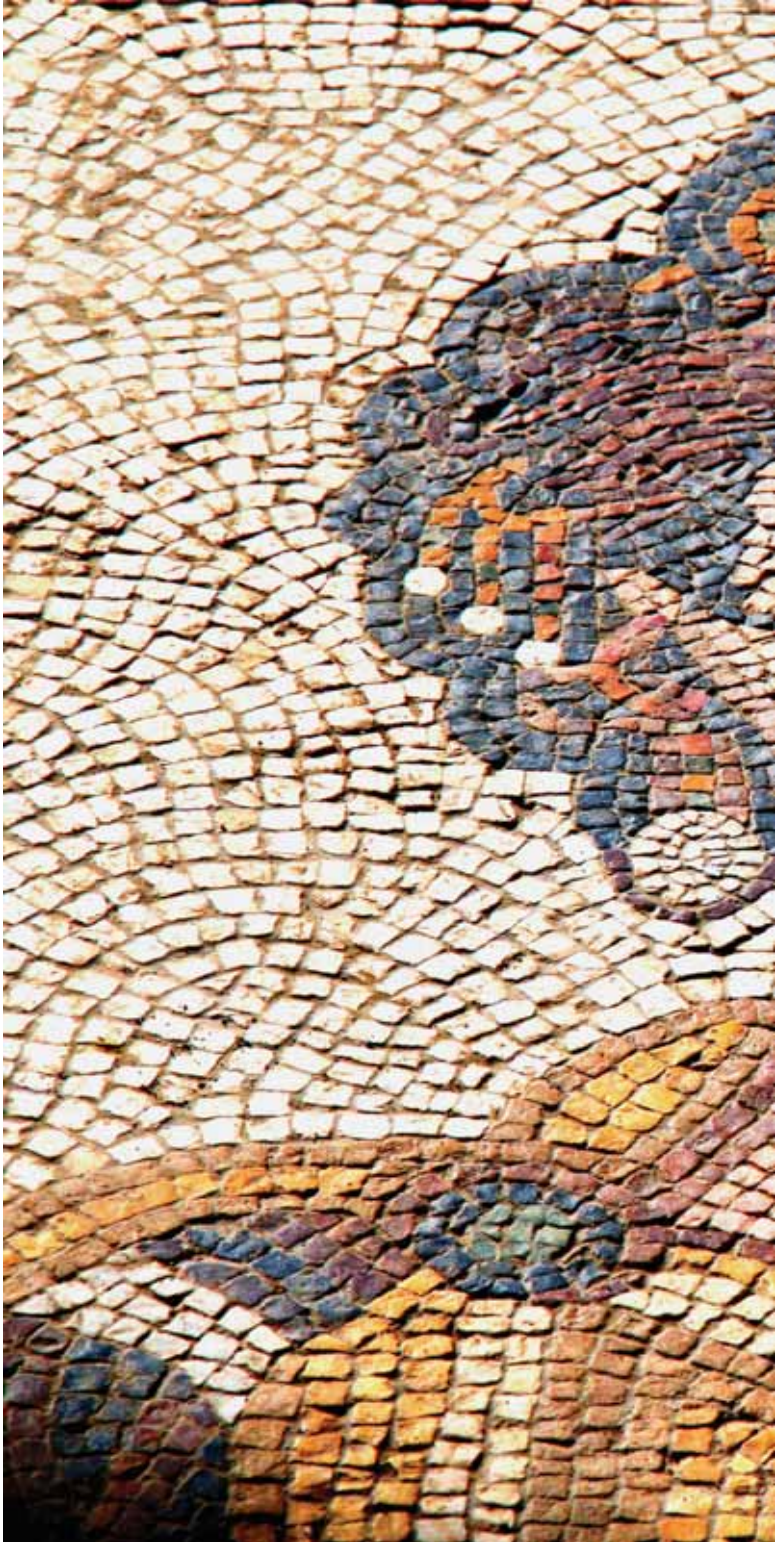
2011'de İTÜ'de Çevre ve Toplum dersine konuk olup 7 Ağaç Ormanları'nı anlattık. Çevre sorunlarının çözümünde duyarlılığın ve aktif katılımın önemine vurgu yaptık, başvurulacak yollar hakkında birlikte düşündük.

- Çevre Platformları: Özellikle HES'lerle mücadele 2011 Türkiye gündeminde kendine sıkça yer buldu. Vakıf olarak çevre platformlarına bir ses de biz verdik. Anadolu'nun doğasını savunmak, Tabiatı ve Biyoçeşitliliği Koruma Kanun Tasarısı'ndaki eksik noktaları kamuoyuna duyurmak adına TBMM'nin önündeki basın açıklamasında Anadolu'yu Vermeyeceğiz grubu ile bir araya geldik. Grubun Türkiye'nin değişik bölgelerinden başlattığı Ankara yürüyüşünde, Trakya kafilesinin İstanbul'daki basın açıklamasına katıldık. Üçüncü Köprü Yerine Yaşam Platformu'nun bir bileşeni olarak köprü ile ilgili gelişmeleri yakından takip ettik.

Kültürel Miras

Kendini
Koruyan
Kentler

Sadece Türkiye’de değil dünyanın pek çok ülkesinde nüfus hızla kentlere doğru akıyor. İnsanlar köyleri, beldeleri terk edip özellikle büyük kentlere akın ediyor. Şimdilik önlenemez görünen bu akış, kendisiyle birlikte kısa ve uzun vadede sorunları da beraberinde taşıyor. ÇEKÜL’ün 1990’larda başlattığı Kendini Koruyan Kentler projesinin, ülkedeki hareketlilik göz önünde alındığında ayrı bir önemi var. Giderek artan ya da tam tersi azalan nüfuslarıyla irili ufaklı kentler, yeni politikalar belirlemek, kimliklerini kaybetmeden mimariden ulaşım “çağdaş kent” gerekliliklerini yerine getirmek zorundalar.

Prof. Dr. Metin Sözen ve ÇEKÜL uzmanlarının, 2011 yılındaki toplantı trafiğinde yaşanan artış kentlerin kendini koruma gayreti olarak okunmalı. 2011 boyunca Beyoğlu ÇEKÜL Evi’ndeki Çarşamba Toplantıları’na her ölçekten kentin temsilcileri katıldı. Envanter, restorasyon, yol haritası, kent müzesi gibi başlıklarda mevcut problemler ve çözüm önerileri konuşuldu. ÇEKÜL uzman ekibi sadece Beyoğlu’ndaki merkezde değil söz konusu kentlere giderek çalışmaları yerinde inceledi, Kendini Koruyan Kentler’e destek verdi.

Adalar

2011'in son ayında Beyoğlu ÇEKÜL Evi, Adalar Belediyesi'nin sorunlarını masaya yatırdı. Prof. Dr. Metin Sözen'in başkanlığında yapılan toplantıya Adalar Belediye Başkanı Dr. Mustafa Farsakoğlu, Adalar Vakfı Başkanı Halim Bulutoğlu, mimar Aykut Mutlu, şehir plancılar Günseli Meriç ve Sumru Süslü, çevre müdendisi Merve Kulbakan, yüksek mimar Zeynep Gündoğan ile Başkan Vekili Raffi Hermon Araks katıldılar. Belediye yetkilileri öncelikle mali sıkıntıları ÇEKÜL ekibiyle paylaştılar. Ardından Adalar'ın geleceğini nasıl çizebileceği konusu tartışıldı. Belediyenin Tarihi Kentler Birliği'ne üye olması gerektiği vurgulandı. Değirmenburnu'nun restorasyonu, sokak sağlıklılaştırma çalışmaları, kültür envanterinin güncellenmesi, tanıtım amaçlı sloganlar bulunması günün başlıkları arasındaydı.

Aksaray

TKB üyesi Aksaray'daki koruma çalışmaları, 2005'te "Tarihi Koruma Projeleri" başlığı altında başlamıştı. Ulu Cami Önü Çevre Düzenleme Projesi-Kent Meydanı ve Çevresi, Katlı Otopark ve Ticari Üniteler Çevre Düzenlemesi, TKB'nin 2009 Özendirme Yarışması'nda "Uygulama Ödülü" aldı. Ayrıca, bir endüstri mirası yapısı olan, Azmi Milli Un Fabrikası'nın restorasyon projesi için TKB'nin "200 Ortak 200 Eser" programı kapsamında kente destek verildi. Aksaray'da hareketlilik 2011 boyunca devam etti. Prof. Dr. Metin Sözen ve ÇEKÜL ekibi Mart ayında Aksaray'ı ziyaret etti. Ağustosta ise Belediye Başkanı Nevzat Palta, İmar Müdürü Musatafa Karahancı, Selçuklu Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Osman Nuri Dülgerler'den oluşan Aksaray heyeti gelişmeleri değerlendirmek için ÇEKÜL Evi'ne geldi.

Alan gezisi ve toplantılarda kentteki çalışmalar ele alındı, yeni hedefler belirlendi. Dünyanın ikinci Pisa Kulesi olarak tanımlanan 800 yıllık Eğri Minare, Ulu Cami, Yüksek Kilise adı anılan mekânlar arasındaydı. Zincirli Mahalle'deki iki konağın restorasyonu ve gençlik merkezi olarak işlevlendirilmesi; Başköprü, Debbağlar ile Nakkaş köprülerinin restorasyon projeleriyle ilgili fikir alışverişinde bulunuldu. Kalanlar Mahallesi ve bölgedeki dokuz değirmenin korunmasını amaçlayan projenin ayrıntıları konuşuldu. Mahallenin, Bursa-Cumalıkızık ve Safranbolu-Yörük Köyü örneklerinden hareketle ele alınmasına karar verildi.

Sadece Aksaray'ın değil Türkiye'nin tarihinde özel bir yeri bulunan Azmi Milli Un Fabrikası'nda restorasyon Mart 2011'de başladı. 1920'li yıllarda Atatürk tarafından yaptırılan fabrika, Sanayi ve Bilim Müzesi'ne dönüştürülecek. Restorasyon ve işlevlendirme çalışmalarındaki son durumu, Aksaray Belediye Başkanı Nevzat Palta, Aralık 2011'deki TKB Eyüp Buluşması'nın katılımcılarına aktardı.

Kentin 2011 takviminde Somuncubaba Kültür Merkezi, 14 türbe ve kent meydanındaki 41 binanın cephe rehabilitasyon projeleri de yer aldı. Aksaray, ÇEKÜL ve TKB desteğiyle kültürel mirası koruma-yaşatma açısından verimli bir yıl geçirdi.

Amasra

2011’de, sahip olduğu mirası kentin hayatına katmak için proje üreten kentlerden bir diğeri Amasra’ydı. Kültür-sanat ve sergi salonu olarak işlevlendirilmesi planlanan Amasra Küçük Hamam’ı ile ilgili çalışmalar geçen yıl da devam etti. Kentteki Cenova Şatosu ise Cenova Armaları Müzesi olarak işlevlendirilecek. Yüksek mimar Metin Keskin ve mimar Zuhul Keskin’in çağdaş bir mimari yaklaşımla, şatonun çevresini değerlendirerek hazırladıkları avam proje yerel yönetime sunuldu. Amasra Kent Kültürü Araştırmaları Grubu da “Amastris Gemisi Yapımı ve Paflagonya’dan Venedik’e Yolculuk” projesini geliştirdi. Proje kapsamında, tarihi ve bilimsel verilerden yararlanılarak Amastris gemisi yeniden yapılacak, geminin Venedik bölgesine yolculuğu canlandırılacak. ÇEKÜL Vakfı ve TKB’nin desteklediği projenin, Amasra’nın kültür ve turizmine katkı sağlaması bekleniyor.

Antakya

ÇEKÜL Vakfı ile yürüttüğü bir dizi toplantının ardından 2009 ve 2010 yıllarında başlattığı çalışmalarla koruma-yaşatma konusunda iradesini gösteren Antakya, geçen yılı da verimli geçirdi. Kent, 2011’i Ocak ayında ÇEKÜL Evi’nde yapılan bir değerlendirme toplantısıyla karşıladı. Prof. Dr. Metin Sözen’in ev sahipliğindeki toplantıya, Hatay Valisi Celalettin Lekesiz, Antakya Belediye Başkanı Doç. Dr. Lütfü Yavaş ve ekipleri ile KUDEB yetkilileri ve ÇEKÜL Vakfı uzmanları katıldı. Metin Sözen ve Hürşit Arslan ise Eylül 2011’de Antakya’yı ziyaret etti.

Toplantılar ve alan gezilerinde çalışmaların ayrıntıları tartışıldı. Rölöve ve restorasyon projeleri kurul onayından geçen Hatay Kültür ve Sanat Evi ile Kadın Aile Danışma ve Üretim Merkezi’nin 2011’de restorasyonun tamamlanması ve hizmete açılması; restorasyonu bitmek üzere olan Tarihi Valilik Binası’nın ikinci katında hayata geçirilmek istenen Hatay Devleti Müzesi konuşuldu. Tarihi bir binanın restore edilerek Antakya Medeniyetler Korosu’na tahsis edileceği bilgisi de toplantı katılımcılarıyla paylaşıldı. Tarihi kentin ana aksını oluşturan Kurtuluş Caddesi’nde süren sağlıklaştırma ve restorasyon çalışmaları gündem maddeleri arasındaydı. Antakya heyetiyle ayrıca, tarihi

Uzun Çarşı'daki sokak sağlıklılaştırmadan rölöve hazırlanmasına çeşitli başlıklarda eş zamanlı yürütülen çalışmalar konusunda fikir alışverişinde bulunuldu. Antakya'nın önemli kültür varlıklarından Habibi Neccar Camisi meydan düzenleme projesinin uygulama alanı genişletilerek ele alınmasına karar verildi. Antakya Belediyesi eski binasının "Kent Müzesi" olarak işlevlendirilmesi için tanıtım ve envanter oluşturma çalışmaları, Antakya Tarihi Kent Merkezi Alan Yönetim Planı'nın hazırlanması gerekliliği dile getirildi. Antakya'daki söz konusu çalışmalar, kamu-yerel-sivil-özel birlikteliği göz önünde tutularak 2011 boyunca sürdürüldü.

Dörtyol: Antakya merkezde başlayan koruma-yaşatma çalışmaları, ilçe ve köyleri de harekete geçirdi. 2011'de Amanos'un dağlarının eteklerindeki Dörtyol'da bir konağın müzeye dönüştürülmesine karar verildi. Konağın restorasyonu Dörtyol Belediyesi tarafından yapılıyor. Kaymakamlık da projeye destek veriyor. Mekân, İlk Kurşun Müzesi ve Atatürk Evi olarak işlevlendirilecek. Kurtuluş Savaşı sırasında Fransız askerlerine ilk kurşunun atıldığı yer olan Dörtyol, bu hikâyeyi müzesinde yaşatacak. Konağın birinci katı ise Atatürk Evi olarak düzenlenecek.

Samandağ: 14 km sahili, anıt ağaçları; Çevlik-Seleucia Pierria antik kenti, St. Simeon Stilit Manastırı gibi kültür varlıklarıyla Antakya'nın önemli ilçelerinden biri olan Samandağ'da da hareket başladı. ÇEKÜL'le yapılan toplantılar sonrasında Topraktutan Mevkii'si için ÇEKÜL ekibi tarafından bir çevre düzenleme projesi hazırlandı.

Aydın

Topraklarında zeytin, incir ve kestane ağaçlarının kök saldı, arkeolojik değerleriyle zengin Aydın kenti, koruma hareketini başlatmaya karar verdi. 5-6 Ekim'de düzenlenen; Aydın Valiliği, Belediyesi, Mimarlar Odası, Ticaret Odası, Adnan Menderes Üniversitesi, İnşaat Mühendisleri Odası, sivil örgütlerin temsilcilerinin katıldığı toplantıya ÇEKÜL de davetliydi. Prof. Dr. Metin Sözen ve Ece Müftüoğlu Nancy, Aydın Mimarlar Odası ve Aydın Ticaret Odası'nın çağrısıyla gittikleri kentte yoğun iki gün geçirdiler.

Panelin ardından Metin Sözen önderliğinde yapılan gezide Tralleis Antik Kenti ve Jimnasyum alanı incelendi; Cihanoğlu Cami ve Külliyesi, Köprülü Mahallesi, Farabi Caddesi, Gümrükönü Hanı, Arasta ve Nasuh Paşa Hanı gezildi. Böylece kent merkezinde oluşturulacak

kültür aksında yer alan cadde ve sokaklar tespit edildi. Tüm kesimlerin bir araya gelerek yürüteceği koruma-yaşatma çalışmaları 2012 sonuna kadar projelendirilecek. Aydın Ticaret ve Sanayi Odası'nın Gümrükönü Hanı'nda başlattığı restorasyon projesi Aydın'daki hareketin öncüsü olacak.

Çorum

Alacahöyük ve Hattuşa gibi çok önemli iki arkeolojik alana sahip olan Çorum, gelecek haritasını kültür mirasını odağına alarak yeniden çiziyor. Kent yetkilileri bu önemli kararı hayata geçirilebilmek için vakfımızdan destek istedi. Vali Nurullah Çakır'ın davetiyle kente giden ÇEKÜL heyeti, 22 Nisan 2011'de Çorum Strateji Çalıştayı'nı gerçekleştirdi. Büyük bir katılımın gözlemlendiği çalıştay aracılığıyla kentin tüm kesimleri bir araya geldi.

Vali Nurullah Çakır, Çorum Belediye Başkanı Muzaffer Külcü, Alacahöyük Belediye Başkanı Rıza Bek, Alaca Kaymakamı Ayhan Yazgan, Boğazkale Belediye Başkanı Ali Rıza Soysat, Boğazkale Kaymakamı Murtaza Dayanç gibi ilçe ve beldelerin belediye başkanları ile kaymakamları, iş adamları, Çorum Vakfı, Sanayici ve İşadamları Derneği gibi sivil toplum

örgütlerinin ile Hitit Üniversitesi'nin temsilcileri, Yeşilirmak Havza Birliği, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı ve Valilik KUDEB ekibi çalıştayın katılımcıları arasındaydı. Tarafların beklentilerinin ortak bir paydada karşılanması, paylaşım kapasitesinin artırılması adına tartışmalar yapıldı, Çorum'un yol haritasını oluşturabilmek için önemli girdiler sağlandı.

ÇEKÜL Yüksek Danışma Kurulu üyesi şehir planı Faruk Göksu, çalıştayın yöntemlerinden bahsedip kentin mevcut durumunu değerlendirdikten sonra tartışmayı açtı. Çorum'u diğer kentlerden ayıran özellikler belirlendi. Kent vizyonu, katılımcıların görüşleriyle alternatifli olarak hazırlandı. Geçmişin Gücü, Suyun Gücü ve Bölgesel Güç başlıkları altında oluşturulan çalışma grupları, yol haritasında yer alacak temel konuları belirleyecek.

Çorum ziyareti kapsamında antik kent gezileri de vardı. ÇEKÜL Çorum temsilcisi Önder İpek'in yol göstericiliğinde, dört ayrı kültür evresinden kalma 14 katmanın bulunduğu Alacahöyük incelendi. ÇEKÜL uzman heyeti M.Ö. 1240'lara tarihlenen antik baraja da uğradı. Hazırlanacak harita kapsamında barajın, Alacahöyük ve Boğazkale gezi güzergâhında görünür olması sağlanacak.

İkinci alan gezisi Hititlerin genç tunç çağındaki başkenti olan Hattuşa'ya oldu. Antik kent, Çorum'un gelecek vizyonunun odak noktası olacak. Alaca incelemesinde ise Hüseyin Gazi Türbesi gezildi. Çorum'da ikinci bir çalıştay yapılacak, böylece yol haritasının temeline sağlam bir harc daha konacak.

Mecitözü: Strateji Çalıştayı öncesinde, Kaymakam Cüneyt Epçim ve Belediye Başkanı Selçuk Aksoy eşliğinde, Çorum'un önemli ilçelerinden Mecitözü ziyaret edildi. Kaymakamlık ve Belediye ortaklığı sonucunda koruma hareketinin başlatıldığı kent, 2011 boyunca bu çabasına sadık kaldı. Çorum Valiliği ve ÇEKÜL'ün desteğini de yanına alan Mecitözü'nde Tarihi Hükümet Konağı, Eski Askerlik Şubesi ve Elvan Çelebi Türbesi'nde başlatılan restorasyonlar 2011 boyunca yoğun bir biçimde sürdü. Eski Askerlik Şubesi, Kültür Evi ve Kent Müzesi olarak değerlendirilecek. Bu arada yıkılan Saat Kulesi'nin yeniden yapılması, sokak dokularının iyileştirilme projesi uygulama aşamasına gelmiş bulunuyor.

Divriği

Başta Ulu Cami olmak üzere Divriği'nin kültür mirasını korumak için farklı kesimler yeniden ÇEKÜL çatısı altında bir araya geldi. Prof. Dr. Metin Sözen'in ev sahipliğinde, 11 Ekim'de ÇEKÜL Evi'nde yapılan toplantıya Kültür Varlıkları Müzeler Genel Müdürlüğü'nden Dr. Ayşenur Kandemir, Sivas İl Kültür Müdürü Kadir Pürü, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Nihat Gül, Divriği Kaymakamı Salih Ayhan, KUDEB'ten arkeolog Erdal Çetindağ,

Divriği Belediye Başkanı Hakan Gök, Cumhuriyet Üniversitesi'nden Doç. Dr. Erdal Eser ve Başak Akay, Sivas Vali Yardımcısı İsmail Karadaş, ÇEKÜL Divriği Temsilcisi İhsan Çalapverdi ve Sivas milletvekili Nursuna Memecan adına Hande Yalınzoğlu katıldı. Toplantıda Ulu Cami ve Darüşşifası, Divriği Kalesi, konaklar, çarşı, Tuğut köyü ve Çobandurağı gündeme getirildi. ÇEKÜL Vakfı'nın önceki yıllarda da savunduğu gibi Divriği'de çalışmalar bütüncül bir bakış açısıyla yürütülecek; kamu kurumları ve yerel yönetimin yanı sıra üniversite temsilcileri, sivil toplum kuruluşları koruma politikasının geliştirilmesinde söz sahibi olacak.

Elazığ

Temmuz 2011'de ÇEKÜL Evi'nde konuşulan kentlerden biri Elazığ oldu. Tarihçi yazar Necdet Sakaoğlu ile ÇEKÜL Elazığ temsilcisi Mustafa Balaban'ın katıldığı toplantıda, Elazığ Valiliği'nin desteklediği Harput Park Projesi'nin detayları tartışıldı.

Erzincan

Erzincan, İpek Yolu üzerinde bulunan kentlerden biri ama toplumsal hafızamızda daha çok depremlerle yer alıyor. Kent bir süredir, bu acı deneyimlere göre şekilleniyor; Mayıs 2011'de

TKB'ye üye olan kentte bir yandan kültür mirasını koruma çalışmaları yürütülüyor. Kentin bu çabasına destek, Nisan 2011'de bir ziyaretle başladı. ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen ve Genel Sekreter Ece Müftüoğlu Narcy, Erzincan Valisi Abdülkadir Demir'in ev sahipliğinde yapılan çalışmaları inceledi. Erzincan Belediye Başkanı Yüksel Çakır'ın yanı sıra Üzümlü, Kemah, Kemaliye, Çayırılı ve Tercan belediyelerinin başkanları, sivil toplum örgütleri ve bazı kamu kurumlarının temsilcileriyle bir toplantı yapıldı. Toplantıda Erzincan merkezde başlayacak doğal ve kültürel koruma çalışmalarının ilçelerle bütünleştirilmesine karar verildi. ÇEKÜL Vakfı'nın 7 Bölge 7 Kent projesi kapsamındaki Kemaliye'nin TKB üyesi olmasıyla birlikte çalışmalar süreklilik kazanmıştı. Ardından Kemah da TKB'ye katılmış, yöredeki koruma hareketini hızlandırmıştı. Toplantıda, bu iki ilçenin kazandıkları deneyimi diğer ilçelerle ve merkez kentle paylaşmasının gerekliliği vurgulandı. Eski Belediye Binası'nın Kent Müzesi olarak yeniden işlevlendirilmesi ve Arkeoloji Müzesi'nin rehabilitasyonu projeleri için ÇEKÜL'ün destek vermesi toplantıda alınan kararlar arasındaydı. Heyet, Erzincan'ın önemli doğal alanları Çağlayan Girlevik Şelalesi, Altintepe ve Taşçı hamamında incelemelerde bulundu.

Haziran 2011’de Hasan Özgen, Hürşit Arslan, Nadir Mutluer ve Sevil Şeten’den oluşan ÇEKÜL heyeti kente gitti, bir önceki toplantıda alınan kararların uygulanabilmesi için ilk adımlar atıldı. Ağustos 2011’de ise bu kez ÇEKÜL Evi, Erzincanlı misafirlerini ağırladı. Vali Abdülkadir Demir, Belediye Başkanı Yüksel Çakır, İl Kültür ve Turizm Müdürü Metin Çankaya, mimar Cemil Karabayram, ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen, ÇEKÜL uzman ekibi, tarihçi Necdet Sakaoğlu ve ÇEKÜL Divriği temsilcisi İhsan Çalapverdi’nin katıldığı toplantıda hamamlar, Kale Kapısı, Eski Belediye Binası, Kültür Müdürlüğü Binası, Gar Binası, Altıntepe Ören Yeri, doğal miras kapsamındaki Girvelik ve Kemah ile Kemaliye değerlendirildi. Koruma-yaşatma çalışmalarının doğal, tarihsel ve kültürel varlıkların birleştiği bir senaryo ile planlanması, Erzincan’ı ilçe ve beldeleriyle, komşu kentlerle birlikte düşünmek gerektiği vurgulandı.

Kent Müzesi için gerekli bilgi-belge arşivinin ivedilikle oluşturulması toplantı konularının arasındaydı. Ardından Kültür Merkezi binasında kurulacak olan Arkeoloji Müzesi’nin projesi hakkında detaylar tartışıldı. Çarşı bölgesindeki yapı ve ticarethane envanterinin çıkarılmasına, mevcut çarşı kültürünün yaşatılması için çalışmalar yapılmasına karar verildi. Toplantıdaki konu başlıklarından biri Divriği, Erzincan, Erzurum, Kars demiryolu güzergâhı oldu. Artık kullanılmayan güzergâhın endüstri mirası kapsamında yeniden işlevlendirilmesi için gerekli adımların atılması kararlaştırıldı.

Gaziantep

2005 yılından bu yana yürüttüğü "Kültür Yolu" projesiyle dikkatleri üzerine çeken Gaziantep'te çalışmalar 2011'de de sürdü. ÇEKÜL Vakfı ve TKB Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen ve ÇEKÜL Vakfı inceleme heyeti, yeni projeleri yerinde görmek için Mart 2011'de Gaziantep'teydi. Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Asım Güzelbey'in ev sahipliği yaptığı toplantı ve inceleme gezilerine, Şahinbey Belediye Başkanı Mehmet Tahmazoğlu, Şehitkâmil Belediyesi Başkan Yardımcısı Murat Özgüler, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Cafer Yılmaz, Ticaret Odası Başkanı Mehmet Aslan, Vakıflar Bölge Müdürü İsa Güven, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Sezer Cihan, ÇEKÜL Gaziantep temsilcisi Zafer Okuducu, Mimarlar Odası Şube Başkanı Asım Güzel, üniversitelerin yetkilileri ile İl Kültür ve Turizm Müdürü yetkilisi eşlik etti.

Üç gün süren gezi ve toplantılarda söz edilen çalışmalar, 2011 boyunca Gaziantep ve ilçe belediyelerin gündeminde yer aldı. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Hıdır Sokağı'ndaki sağlıklılaştırma projesi, bir Antep evinin Atatürk Müzesi olarak restore edilmesi, ÇEKÜL Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi, mimar Gökhan Kılınçkırın tarafından hazırlanan Çamurcu Sokağı'nın canlandırılması projesi; Derekenarı Sokak, Eyüboğlu, Eblehan, Adil Özberk caddeleri sağlıklılaştırma ve çevre düzenleme projeleri, Gaziantep Mutfak Akademisi'nin kurulması, restore edilen Pazarcık Hamamı'nın müze olarak işlevlendirilmesi, Taşköprü'nün restorasyonu, bazı alanların kamulaştırılması konularında önemli mesafe kat etti. Belediye tarafından kamulaştırılıp restorasyonu yaptırılan Metin Sözen Eğitim ve Kültür Merkezi'ndeki son düzenlemeler de yine geçen yıl yapıldı.

Şahinbey Belediyesi 2011'de Suyabatmaz Mahallesi, Şiħ Cami Çevresi ve Kozluca Sokağı'ndaki sağlıklılaştırma projelerine yoğunluk verdi. 1914'te inşa edilen ve 1990'lı yıllardan beri kullanılmayan Bostancı Okulu da Belediye tarafından restore edilip kültür merkezi olarak mahalle halkının kullanımına açıldı. Gümrük Han'ın restorasyonu da yine 2011'in kazanımları arasındaydı. Şehitkâmil Belediyesi ise Kepkep Sokağı sokak sağlıklılaştırma projesini yürütüyor, Dülük antik kentindeki çalışmalara destek veriyor. Şehitkâmil Kültür ve Kongre Merkezi de Kasım 2011'de kentlilere hizmet vermeye başladı.

Kadıköy

Vakfımız 2010'da, birlikte proje ürettiği kentler arasına İstanbul'dan bir yerleşimi, Kadıköy'ü de eklemişti. ÇEKÜL ve TKB üyesi Kadıköy Belediyesi'nin ortaklığında hazırlanan Yeldeğirmeni/Rasimpaşa Mahallesi Canlandırma Projesi, 2011'de yoluna devam etti. Proje kapsamında Yeldeğirmeni'nin altyapısının yenilenmesi, tarihi eserlerin korunması ve işlevlendirilmesi, kamusal alanlar yaratılması, cephe düzenlemeleri gibi fiziki projelerin yanı sıra mahalle örgütlenmesinin kurulması, esnaf birliğinin oluşturulması, etkinlik ve atölye çalışmaları gibi sosyal projeler de bulunuyor.

2011'de, Yeldeğirmeni'nin kentsel omurgası olarak kabul edilen Karakolhane Caddesi'nde çalışmalar tamamlandı; karakteristik yapıların bulunduğu İskele Sokak üzerinde bir kültür aksı oluşturmak üzere gerekli adımlar atıldı. Kültür merkezi olarak işlevlendirilecek St. Rosaire Kilisesi'nin de kendini gösterdiği bu aksta "yeşil nişler" yaratabilmek için peyzaj mimarları ve permakültür uzmanları çalışmalarını sürdürüyor. Söz konusu nişlerden iki tanesi çocuk parkına dönüştürüldü, Yeryüzü Derneği ile iç bahçelerin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için bir proje başlatıldı. Bu arada mahalle yaşamına olumsuz etkisi bulunan çeşitli işletmeler kapatıldı.

Kasım 2010'da açılan Mahalle Evi ve Gönüllü Merkezi, geçtiğimiz yıl boyunca yine deneyim ve fikirlerini seslendirmek isteyen mahallelilerin buluşma noktası oldu. Çocuklara yönelik ruh sağlığı ve etüt merkezlerinin de yer aldığı evde, 2011 boyunca kadın ve çocuklara yönelik pek çok aktivite gerçekleştirildi.

Yeldeğirmeni'nde ayrıca, sokak sağlıklaştırma, cephe düzenleme ve restorasyonlarla eş zamanlı olarak 2011'de bir sözlü tarih çalışması başlatıldı. Üniversite öğrencilerinin gönüllü desteğiyle "eski" mahallelilerle röportajlar yapılıyor, Yeldeğirmeni'yle ilgili belge ve fotoğraflar toplanıyor.

Yeldeğirmeni halkıyla birlikte yürütülen ve sürdürülebilir bir canlanmayı hedefleyen proje, yıl boyunca çeşitli ortamlarda da adından söz ettirdi. ÇEKÜL ve TKB'nin desteğiyle Bursa'da yapılan "Osmanlı Coğrafyasında Mahalle Kültürü Sempozyumu" bunlardan biriydi.

Kahramanmaraş

2010'dan bu yana, ÇEKÜL Vakfı tarafından hazırlanan Yol Haritası ile koruma-yaşatma politikasını sürdüren Kahramanmaraş, Ağustos 2011'de "5. Uluslararası Türkiye Mozaik Corpus'u Sempozyumu"na ev sahipliği yaptı. Sempozyumun sonuç bildirgesinde Germenicia antik kenti mozaiklerinin geleceğe taşınması için yapılması gerekenlere yer verildi. "Kent İçinde Kent" adı verilen haritada vurgulandığı üzere Kahramanmaraş gelecek vizyonuna "mozaikli" kimliğini ön planda tutarak ulaşmayı amaçlıyor.

Kars

TKB üyelerinden Kars'tan 2011'de iyi bir haber de geldi. Yaklaşık altı yıl önce ÇEKÜL Vakfı'nın öncülüğünde Aynalı Köşk'ün restorasyon projesi hazırlanmıştı. Baltık mimarisinin başarılı örnekleri arasında gösterilen, 120 yıllık Aynalı Köşk'ün restorasyon çalışmaları, TÜRSAB'ın yükümlülüğü ve desteğiyle tamamlandı. Belediye tarafından TÜRSAB'a tahsis edilen Köşk, ÇEKÜL Vakfı, TÜRSAB ve Kafkas Üniversite arasında yoğun geçen dayanışma sürecinin ardından imzalan protokol sayesinde, kenttin kültür turizmine ve eğitim alanına destek vermesi için yeniden işlevlendirilecek. Böylece Anadolu'da bir kültür mirasımız daha kent hayatına katılıp nefes almaya başlayacak, üniversitenin sanatsal etkinliklerinin odak noktası olacak.

Kastamonu

Aralık 2011'de Beyoğlu ÇEKÜL Evi'ne yolu düşen kentler arasında Kastamonu da vardı. ÇEKÜL ve TKB'nin desteği ile kent 2002'de bir müzeye kavuşmuş; eski Hükümet Konağı, Kastamonu Valiliği tarafından, yöre halkının bağışladığı belge ve objelerle Kastamonu Kent Tarihi Müzesi olarak açılmıştı. Nurullah Çakır'ın valilik yaptığı dönem de kent açısından olumlu sonuçlar doğurmuştu. Son yapılan toplantıda Kastamonu, kültür mirasını koruma ve yaşatma uğraşında yeniden söz sahibi olmak isteğini dile getirdi.

ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen ve ÇEKÜL uzman ekibinin hazır bulunduğu toplantının konukları Kastamonu Valisi Erdoğan Bektaş, ÇEKÜL Kastamonu Bölge Koordinatörü Dr. Atif Uğurlu, mimar Ahmet Sevgilioğlu ve avukat Hüseyin Özbek'ti. Bektaş, Kastamonu'yu bölgenin kültür başkenti yapmak istediklerini; Batı Karadeniz Havza Birliği'nin aktif hale getirilmesinin önemli olduğunu söyledi. Bir kentsel dönüşüm projesiyle tarihi dokuyu bozan yapıların yıkılacağı, Valilik tarafından geleneksel sivil mimari örneği 40 evin 2012'de restore ettirileceği, KUDEB'in bir kültür envanteri hazırlamakta olduğu, Araç ve Tosya'da da kültür mirasını korumaya yönelik ilerlemeler kaydedildiği toplantıda aktarılan gelişmeler arasındaydı. Prof. Dr. Sözen ile ÇEKÜL ekibi de izlenebilecek yol ve yöntemler hakkında düşüncelerini konuklarla paylaştı. Kentin kale-

mahalle-meydan ilişkisi içinde ele alınması gerektiği; kalede bir seyir terası oluşturulup gece ışıklandırma yapılmasının olumlu katkıları vurgulandı. Kastamonu toplantısında gündeme gelen konular arasında nitelikli konakların tescili yönünde adımlar atılması, kent atölyelerinin yeniden kurulması da vardı. Ayrıca halkı çalışmalardan haberdar etmek adına afişler tasarlanması gerektiği konuşuldu. Valilik, Belediye, sivil toplum kuruluşlarının birlikte hareket etmesinin önemi vurgulandı. ÇEKÜL ekibinin Kastamonu'ya desteği sürecek, ekip 2012'de Kastamonu'yu ziyaret edecek.

Kayacık

Mayıs 2011'de TKB'ye üyeliği kabul edilen Manisa'nın beldelerinden Kayacık, Ağustos ayında Birgi ÇEKÜL Evi'ni ziyaret etti. Hem üyelik başvurusu sürecinde hem de Kayacık'ta düzenlenen festivalde kendilerine destek olan ÇEKÜL Küçük Menderes Havzası Koordinatörü Emin Başaranbilek'e teşekkür eden Belediye Başkanı Ramazan Koyunlu ile Kayacık Kültür ve Turizm Derneği Yöneticisi Hasan Türkel, ÇEKÜL'ün önerileriyle çalışmalara devam etmek istediklerini belirttiler. Başaranbilek'le fikir alışverişinde bulundular.

Malatya

Durgun bir dönemin ardından koruma çalışmalarına hız veren Malatya'da ivme 2011'de de düşmedi. Bugüne dek kat edilen mesafe, 1-3 Nisan tarihleri arasında yapılan TKB Semineri'nde diğer kentlerin yerel yöneticileriyle paylaşıldı. Malatya Valisi Doç. Dr. Mehmet Ulvi Saran seminerde yaptığı konuşmada, 2010'da İl Özel İdaresi'nin bünyesinde kurulan KUDEB'le birlikte bölgede koruma hareketinin hız kazandığını söyledi. Çalışmaların sadece kent merkeziyle sınırlı kalmadığını, ilçe ve beldelerin belediye başkanları ve kaymakamlarıyla eşgüdüm içinde çalıştıklarını vurguladı. Malatya merkez ve çevresindeki çalışmalara ÇEKÜL Malatya temsilcisi Bekir Sözen destek veriyor. Köylere uzanan koruma çalışmaları bütüncül korumanın somut örneği oluyor.

Battalgazi

Kaymakamlık ve Belediye'nin kültür mirasına duyarlı yaklaşımı, 2011'de ödülleri almaya başladı. Malatya Valisi Doç Dr. Mehmet Ulvi Saran'ın öncülüğünde, Battalgazi Kaymakamı Abdulmuttalip Aksoy ve Battalgazi Belediye Başkanı Selahattin Gürkan'ın çabalarıyla, İnönü Üniversitesi, ÇEKÜL ve Mimarlar Odası ile birlikte yürütülen çalışmalar sonucunda eski kent dokusu 2011'de daha görünür kılındı. 1224'te Alaaddin Keykubat tarafından yaptırılan Ulu

Cami ile Silahtar Mustafa Paşa Kervansarayı restorasyonları geçen yılın önemli kazanımları oldu. Poyraz Konağı restorasyon projesi, Şahabeyi Kübra Medresesi kazı çalışmaları, Namazgah ve Kanlı Kümbet'in Kaymakamlık tarafından yeniden işlevlendirilmesinin yanı sıra kentte Metin Sözen adına bir Kültür Sokağı da oluşturuldu. Kültür Sokağı, özellikli olmayan yeni dönem binaların cephe iyileştirmesi ve çevre düzenlemesiyle ortaya çıktı. Araç trafiğine kapalı olan bu sokakta, İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik bölümü öğrencilerinin yaptığı eserler, beyaza boyanan binaların cephelerini süslüyor. Alacakapı Mahallesi ve Kukur Pınar'daki sokak sağlıklılaştırma çalışmaları, koruma amaçlı imar planı hazırlığı da Battalgazi'nin geçen yılını belirledi. Tüm bu çalışmalar Battalgazi'ye 2011'de TKB Koruma ve Özendirme Yarışması'nda Metin Sözen Koruma Büyük Ödülü'nü getirdi.

Mersin

2011'de ÇEKÜL'le bağlarını sağlamlaştıran kentler arasında Mersin de vardı. ÇEKÜL uzman ekibi Mayıs 2011'de Mersin Valiliği'nin davetiyle bir dizi inceleme ve toplantı için kenti ziyaret etti. Ağustos ayında ise Vali Yardımcısı Suphi Olcay, ÇEKÜL Evi'ne gelerek bu süre içinde yapılanlar hakkında bilgi verdi.

Mersin 2013'te Akdeniz Oyunları'nın ev sahibi olacak. Bu nedenle 2013'e kadar tarihi sit alanı ve istasyon çevresindeki projelerin bitirilmesi; restorasyonlar, fonksiyon değişiklikleri sayesinde tarihi kent merkezi korunması ve yaşatılması hedefleniyor. Mersin Valiliği, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Akdeniz Belediyesi ve KUDEB ekibinin ortaklığı ile devam eden, Mersin Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dekanı Tamer Gök, ÇEKÜL Mersin temsilcisi Semih Vural ile İçel Sanat Kulübü kurucu üyelerinden Fazıl Tütüncü'nün de katkıda bulunduğu projeler etaplar halinde tamamlanacak. Projenin elinin değeceği bazı mekânlar şöyle: 3 Ocak İlköğretim Okulu, II Halk Kütüphanesi, Katolik Kilisesi çevresindeki yapılar, Mülga Kültür Müdürlüğü Hizmet Binası,

Eski Muhakemet Binası, Eski Hükümet Konağı, Eski İngiliz Yağ Fabrikası... Kilise lojmanlarında bir kent müzesi oluşturulacak, Mülga Hizmet Binası ise Akdeniz Olimpiyatları Çalışma Ofisi olarak yeniden düzenlenecek, yağ fabrikası sanayi müzesi olarak değerlendirilecek. Silifke'deki Ayatekla Kilisesi ve Soli-Pompeipolis antik kentinin çevre düzenlemesi yine bu sürece yayılan çalışmalar arasında... Mersin ve çevre kentlerindeki kültür varlıklarını belgelemek üzere envanter de hazırlanıyor.

Niksar

2010'da TKB Tokat Semineri'ne destek veren Niksar'da koruma-yaşatma çalışmaları çeşitlenerek sürüyor. Kelkit havzasının bereketli kenti, yeni projelerini Eylül 2011'de ÇEKÜL Evi'ne taşıdı. Belediye Başkanı Duran Yadiğer, Projeler ve Etüt Müdürü Hüseyin Şahin, restoratör Nadir Çıta ve Niksar ÇEKÜL temsilcisi Müjdat Özbay'ın katıldığı toplantıda çalışmalar değerlendirildi. Yadiğer tarihi sokak dokularının tespit edip çalışma başlattıkları ve imar planının yenilenmesi sürecine girdikleri müjdesini verdi. EDIT Enstitüsü ile yürütülen proje, jeolojik araştırmalar, Efkerit Mağaraları'ndaki kaya mezarları, toplantıya taşınan konular arasındaydı. Yılanlı Köprü ve Seymenli Köprüsü, Cami içi bölgesi, Niksar Kalesi, muhtarlarla ortak yürütülecek sosyal çalışmalar, Helenistik dönem araştırmaları, Kent Müzesi ve Niksar Belediyesi yayınları da konuşuldu. Toplantıda ayrıca, Niksarlı şair Cahit Külebi'nin adını taşıyacak müzenin Haziran 2012'ye bitirilmesi kararlaştırıldı. Termatorgus Kilisesi de Metin Sözen'in önerileri doğrultusunda üzerindeki evler kamulaştırılıp yıkılarak günışığına çıkarılacak; hikâyesinin anlatıldığı bir kitap hazırlanacak.

Side

Belediye Başkanı Abdülkadir Uçar'ın kararlı tutumuyla başlatılan ve kısa zamanda önemli mesafe kat eden koruma hareketi, kazanımlar listesine 2011'de yeni başlıklar ekledi. Bir dizi toplantı sonucunda Prof. Dr. Metin Sözen'in desteği ve danışmanlığında hazırlanan Side Koruma Revizyon İmar Planı, Belediye Meclisi üyeleri tarafından onaylandı. Plan sayesinde artık antik kentte kaçak yapılaşma olmayacak. Yine plan, Sidelilere ve Side'nin yaz konuklarına üç kent müzesi, arkeolojik park alanı, bisiklet ve engelli yolları kazandıracak. Side'deki olumlu gelişmelerden bir diğeri ise Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı olan tapınaklar bölgesinin Side Belediyesi'ne tahsis edilmesi... Kentteki çalışmalarda Side Belediyesi Danışması ve ÇEKÜL Vakfı Side temsilcisi Savaş Güvezne'nin büyük payı var.

Siverek

Sönmüş bir yanardağ olan Karacadağ'ın eteklerine kurulu Siverek, Fırat havzasının önemli geçiş kentlerinden biri. Tarihi, Sümer ve Asurlulara kadar uzanıyor; kentte kale, kervansaray, hamam, cami, çeşme, kümbet, han ve geleneksel mimari örnekleri gibi tarihi yapılar, arkeolojik kazı alanları bulunuyor. Siverek'te son yıllarda hem sosyal hem ekonomik anlamda olumlu değişimler gözlemleniyor. Eski kent dokusunun korunması

için yürütülen çalışmalar da kentin geleceğe umutla bakmasına destek oluyor. 2010'da sit alanı ilan edilen Siverek'te 2011 yılında koruma açısından somut adımlar atıldı; Terziler Konağı ve Cincıklı Hamamı'nda restorasyon süreci başladı. ÇEKÜL'ün önerileriyle ilerleyen çalışmalara alanda destek veren isim Ankara temsilcimiz Faruk Soydemir. Yaklaşık 100 yaşındaki Terziler Konağı, Siverek Kültür Evi olarak işlevlendirilecek. Osmanlı döneminden miras Cincıklı Hamamı da bugüne kadar gördüğü müdahaleler sonucunda üzerinde biriken "yüklerden" kurtarılıp algılanır kılınacak ve Siverek Kültürünü Tanıtım Merkezi olarak hizmet verecek.

Şanlıurfa

"Tarihin sıfır noktası" olarak tanımlanan Şanlıurfa, 2011'de yine kendinden söz ettirdi. ÇEKÜL Vakfı ve TKB desteğiyle koruma-yaşatma yolunda ödünsüz ilerleyen kent, yol haritasıyla gelecek kurgusunu daha somut hale getirdi. ÇEKÜL Evi ve Urfa'da devam eden toplantıların ardından Faruk Göksu başkanlığında hazırlanan Yol Haritası 6 Nisan 2011'de Şanlıurfa'da kamuoyuyla paylaşıldı. Toplantıda ÇEKÜL Ekibi, Belediye Başkanı Dr. Ahmet Eşref Fakıbbaba, Vali Nuri Okutan ile Urfa'daki tüm kesimler bir araya geldi. Eylül 2011'de ise Şanlıurfa TKB

Buluşması'na ev sahipliği yaptı. Dr. Ahmet Eşref Fakıbaba konuklarına, harita kapsamında yapılan çalışmalar hakkında detaylı bilgi verdi, 2012'de kentin tüm tarihsel-kültürel alanlarının bitirilmesi ve işlevlendirilmesinin hedeflendiğini açıkladı.

Şile

Ağustos 2011'de kapımızı açtığımız kentlerden biri Şile oldu. Şile Belediye Başkanı Can Tabakoğlu, Plan ve Bölge Müdürü Dursun Şenocak, Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Ayşin Deniz Kuru, Prof. Dr. Metin Sözen ve ekibi ile toplandılar. Yol haritası, köyler, kent atölyelerinin kurulması, balıkçılığın canlandırılması, Şile Kalesi hakkında görüş alışverişinde bulunuldu. Akçakese köyünün alan yönetim planının hazırlanması ile sözlü tarih çalışması da önemli gündem maddeleri arasındaydı.

Planlama: Kentler Geleceğini Kurguluyor

Kentlerin Yol Haritası

ÇEKÜL Vakfı'nın altı yıl önce Mardin'de başlattığı Yol Haritası çalışmaları geçen yıl da sürdü. Yol Haritası, katılımcı bir yöntemle geliştirilen ve kentin doğal ve kültürel değerlerinin korunması ve yaşatılmasına dayanan bir gelişmenin strateji, eylem ve projelerini ortaya koyuyor; yapılan çalışmalarda "Neredeyiz?", "Nerede olmak istiyoruz?", "Belirlenen yere nasıl ulaşıyoruz?" gibi temel soruların yanıtları aranıyor. Harita sistemi, planlamanın karar süreçlerinde

katılımı gerekli kılıyor; böylece yaşam alanlarının yeniden tasarlanmasında yerel halkın söz sahibi olmasını sağlıyor. Kentsel Strateji Ltd. Şti.'nin planlama konusundaki teknik birikimi ve ÇEKÜL Vakfı'nın yerel örgütlenme gücü birleşerek, yerel yönetimlerin öncülük ettiği ve kentteki tüm kesimlerin temsil edildiği çalıştaylar dizisi sonucunda, kentlerin kültür öncelikli Yol Haritaları ortaya çıkıyor.

BITLİS KENT MEYDANI PROJESİ Bitlis Değişiyor, Bitlis Gelişiyor

MEVCUT HALİ

PROJE UYGULANDIKTAN SONRAKİ HALİ

BITLİS BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Bitlis Yol Haritası

2009 yılında başlayan ve kentteki tüm kesimlerin katılımıyla gerçekleşen süreç, dört çalıştayın sonucunda Nisan 2010'da Yol Haritası'nın ortaya çıkmasıyla aşama kat etmişti. Bitlis Yol Haritası'nda belirlenen stratejiler, hedefler ve fikir projelerinin gerçekleşmesi süreci, 2011 yılında devam etti. Sürecin izleme ve uygulama aşamaları, Bitlis Belediyesi ve ÇEKÜL'ün düzenli olarak gerçekleştirdikleri

toplantılarla sağlandı. Bitlis'in en önemli sivil toplum kuruluşlarından olan BETAV Vakfı da sürecin en önemli takipçisi ve destekçisi olarak bütün toplantılarda yer aldı. Yol haritasında belirlenen fikir projeleri, Bitlis Belediyesi ve BETAV Vakfı'nın yönetiminde hazırlanmaya başlandı. Projelerin 2012 yılının Nisan ayında tamamlanması bekleniyor.

Denizli Yol Haritası

Denizli Yol Haritası çalışmaları, Haziran 2008'de Denizli Valiliği ile Denizli Belediyesi'nin girişimleri ve ÇEKÜL Vakfı'nın desteğiyle başlatılmıştı.

Stratejik plan gereği hedeflenen koruma amaçlı imar planı, kentsel tasarım projesine yönelik çalışmalar halen devam ediyor.

Kent Müzeleri

Araç

Araç'taki Eski Hükümet Konağı'nda bir kent müzesi oluşturulacak. Müze, üç kattan oluşan mekanın bodrum katında yer alacak, birinci katta ise belediye hizmet verecek. Yapıdaki restorasyon çalışması 2011'de başladı.

Antalya

TKB üyesi Muratpaşa Belediyesi ile Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO), Antalya'nın tarihi alanlarından olan Kaleiçi'nin girişinde bulunan burçların korunması ve yeniden canlandırılması için bir protokol imzaladı. Üç Kapılar (Hadrian Kapısı) Projesi, Antalya Şehir Müze ve Sergileri Projesi ile eşzamanlı yürütülecek. Proje kapsamında Kaleiçi'nde belirlenen 9 nokta açık hava müzesi olarak düzenlenecek, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü binaları da, Bakanlık tarafından etnografya müzesi olarak işlevlendirilecek. ÇEKÜL Vakfı Yüksek Danışma Kurulu Üyesi, turizmci Dr. Yusuf Örnek, projelerin destekçilerinden...

Buldan

Buldan'da sanayi müzesi kurma girişimi devam ediyor. 1920'lerde yapılan 4 Eylül Okulu müzenin mekanı olacak.

Gaziantep

2009 sonlarında Bayazhan Kent Müzesi'ni açan Büyükşehir Belediyesi, Gaziantep'i "müzeler kenti"ne dönüştürmek için kararlı adımlarla ilerliyor. Kısa sürede sekiz müzeye kavuşan kentte bundan sonraki süreçte tekstil, oyuncak, bakırcılık ve sanayi müzesi gibi ihtisas müzelerinin açılması planlanıyor. Bu arada Atatürk Müzesi'nin restorasyonu tamamlandı, tefriş çalışmaları sürüyor.

Ödemiş

Ödemiş Belediyesi tarafından satın alınarak TKB'nin katkılarıyla projelendirilen ve 2008 TKB Özendirme Yarışması'nda uygulama ödülü alan Yıldız Oteli'ni, Yıldız Kent Müzesi ve Arşivi olarak düzenleme çalışmalarında son noktaya gelindi. ÇEKÜL Küçük Menderes Bölge Koordinatörü Emin Başaranbilek'in de katkı sunduğu müze, 25 Şubat 2012'de kapılarını açacak.

Samsun

Mayıs 2011'deki TKB Samsun Buluşması'nda kent müzesi olarak işlevlendirilecek mekan gezdirilmiş, mekanın bahçesine yerleştirilen panolarla müzenin senaryosu konuklarla paylaşılmıştı. Müzeye yönelik çalışmalar yılın ikinci yarısında da sürdü. Restorasyonlar devam ederken, müzede sergilenecek koleksiyona da yeni parçalar eklendi.

Side

Prof. Dr. Metin Sözen'in desteği ve danışmanlığında hazırlanan Side Koruma Revizyon İmar Planı, Belediye Meclisi üyeleri tarafından onaylanan kadı. Ppsamında Side'ye üç müze daha kazandırılması da öngörülüyor. Projelerle ilgili çalışma başlamış durumda...

Sultanhisar

Sultanhisar'da İngilizler tarafından 1885'te yapımına başlanan tren hangarı tren müzesine dönüştürülecek.

Şanlıurfa

Kent 2011'de yeni müzeler kazandı. Bölge kültürünün önemli başlıklarından yemek ve müzik, iki müzeye ilham verdi. Kent müzesi olarak işlevlendirilecek Mahmutoğlu Kulesi Burcu'nda restorasyon çalışmaları sürüyor. Haleplibahçe çevresinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'na verilen 60 dönümlük arazide de mozaik, şehir ve arkeoloji olmak üzere üç müze inşa edilecek.

Uzunköprü

Yıl içinde gerçekleştirilen Trakya Bölge Toplantısı'nın ev sahiplerinden Uzunköprü de müzeli kentler arasına katılmaya hazırlanıyor. Kent müzesi olarak işlevlendirilmek üzere tarihi Tekel Binası'yla ilgili Trakya Kalkınma Ajansı'ndan hibe talebinde bulunuldu.

Yalova

Ağustos 2011'de Yalova ekibi ÇEKÜL'ü ziyaret etmişti. Kent müzesi ile ilgili yıl boyu önemli mesafeler kat edildi. Restorasyon uygulaması bitirildi, tefrişi ile ilgili ihaleye çıkıldı. Müze yakında açılacak.

Diğer Kentler

Bitlis, Karadeniz Ereğlisi, Erzincan, Adana, Osmaniye, Kaş, Bartın, Taşköprü kent müzeleri kurmak için harekete geçen kentler arasında yer alıyor.

Köyler Yaşamalıdır

Darkale

Manisa'nın Soma ilçesine bağlı Darkale (Tarhala) Köyü, 2011'i hareketli geçirdi. Arkeolojik kalıntıları, Osmanlı döneminden kalma geleneksel evleriyle özel bir dokuya sahip olan köyde koruma çalışmaları başlatıldı. "Soma-Darkale Kültür Mirasının Korunması ve Yerel Kalkınmanın Sağlanması" adını taşıyan projeyi yürüten ekipte her kesimden temsilci bulunuyor. Soma Belediyesi'nden uzmanlarla birlikte köyün muhtarı, bölgedeki sivil toplum ve kamu kuruluşlarının temsilcileri, Celal Bayar Üniversitesi Soma Meslek Yüksek Okulu'ndan bir öğretim üyesi, Darkale'nin geleceği için çözüm üretiyor. Eylül 2012'ye kadar bitirilmesi düşünülen projenin üç temel hedefinden ilki köyün fiziki şartlarının iyileştirilmesi olarak belirlendi. Kültürel mirasın korunması ve yaşatılması ile köyün ekonomik ve sosyal yönden kalkınmasının sağlanması için eko turizmin geliştirilmesi ise diğer hedefler olarak sıralanıyor. Proje ekibi 2011'de ÇEKÜL Vakfı'nı ziyaret ederek Köyler Yaşamalıdır projesi hakkında bilgi aldı ve çalışmalarla ilgili görüş alışverişinde bulundu.

Bayat Köyü

29 Ekim 1923 tarihinde meclis kürsüsünden Cumhuriyetin ilanını okuyan ve otuz beş yıl Çorum Milletvekili yapan İsmet Eker'in, Çorum'un Bayat Köyü'nde yer alan çiftliği sanat merkezi haline getiriliyor. Çorum Valisi Nurullah Çakır'ın girişimiyle mülkiyeti bir protokolle Valiliğe devredilen çiftlikte bulunan İsmet Eker Konağı, 29 Ekim 2012 tarihine kadar restore edilecek. Çiftlik, İsmet Eker Sanat Merkezi dışında Çorum Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi öğrencilerinin uygulamalı dersleri yapabileceği atölyelere de sahip olacak. ÇEKÜL Vakfı'nın da destek verdiği proje kapsamında tahıl siloları daha kullanışlı hale getirilecek. Atatürk'ün Atatürk Orman Çiftliği'nin kuruluşunun ardından daha fazla çiftlik kurulması isteği karşısında 1926 yılında hayat bulan Bayat Çiftliği bir konak, ahırlar, samanlık, tahıl siloları, kuruluk, bahçe, hizmetkârların kaldığı yapılar, tandırlık, mutfak, kümesler gibi pek çok bölümden oluşuyor.

Erzincan köyleri

2011 yılında koruma hareketinde yeni bir sayfa açan Erzincan'ın Salihli, Sırakonak, Apçaağa, Ergü, Ocak, Yeşilyurt, Kozlupınar, Yeşilyamaç, Dudluca ve Başpınar köylerinde Köyler Yaşamalılar projesi uygulanacak. Envanter hazırlığıyla başlayan çalışmalar köylerin özgün dokularını ve yaşam kültürlerini koruyabilmeleri için çeşitli başlıklarda üretilen projelerle yoluna devam edecek. Yaylakent ve Başköy köylerinde ahşap işçiliğiyle dikkat çeken, mimari değeri yüksek iki yapı ile köy mezarlıkları da koruma altına alınacak. Erzincan köylerindeki kültür, sözlü tarih çalışmasıyla da kayıt altına alınacak.

Yörük Köyü

"Korumanın başkenti" olarak gösterilen Safranbolu'nun Yörük Köyü adına 2011 yılında önemli kararlar alındı. Karabük Valiliği tarafından köydeki elektrik kabloları yer altına taşınıyor. Ayrıca, Safranbolu Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği, Başbakanlık Tanıtma Fonu'na gönderilmek üzere ayrıntılı bir dosya hazırladı. Dosyaya olumlu yanıt verilmesi halinde köydeki 16 yapının basit onarımı yapılacak, iki yapı projelendirilecek.

Endüstri Mirası

ÇEKÜL'ün önerisiyle daha önce de TKB gündemine giren endüstri mirası, 2011'de yeniden konuşuldu. Yıl boyu gerek ÇEKÜL'deki Çarşamba Toplantıları'nda gerek TKB Seminerleri'nde işlevini yitirmiş tren garlarının, fabrikaların nasıl değerlendirilebileceği tartışıldı. Aralık 2011'deki TKB Eyüp Buluşması'nın seminer konusu "Türkiye'de Yeni Gündem: Endüstri Mirası" olarak belirlenmişti. Eyüp'teki tarihi Feshane Fabrikası'nda bir araya gelen TKB üyeleri, Kocaeli Üniversitesi Mimarlık Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Gül Köksal'ın sunumuyla yurtdışındaki başarılı uygulamalar hakkında bilgi sahibi oldular. Eyüp

Belediye Başkanı İsmail Kavuncu, Silahtarağa Elektrik Santrali'nin çalışması için gerekli olan kömürün sağlanması amacıyla 1920'de bir dekovil hattı kurulduğunu, bu hattı turistik amaçlı kullanmak için yeniden canlandırmayı planladıklarını söyledi. Aksaray Belediye Başkanı Nevzat Palta, Azmi Milli Un Fabrikası projesindeki son durumu, İzmir Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı ve ÇEKÜL İzmir temsilcisi Fügen Selvitopu, tarihi havagazı fabrikasının gençlik merkezine dönüşümünün hikayesini anlattı. Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe ise kente kazandırdıkları Merinos Tekstil Sanayi Müzesi'ni seminere taşıdı.

Merinos Tekstil Sanayi Müzesi

1938'de 72 bin metrekare alana kurulan, Balkanlar ve Ortadoğu'nun en büyük iplik fabrikası olan, 2000'lerin başına kadar üretime devam eden Sümerbank Merinos Yünlü Sanayi Müessesesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından Merinos Tekstil Sanayi Müzesi olarak yeniden işlevlendirildi. Fabrika alanındaki çalışmalar 2007'de başladı. Koleksiyon malzemeleri titizlikle toplandı, depolardaki demirbaşlar günyüzüne çıkarıldı, makine parkı üretim akışına göre sergi alanı olarak düzenlendi. Müzenin açılışı Ekim 2011'de, fabrika emekçilerinden yaklaşık 300 işçinin katılımıyla yapıldı.

153 yıllık un fabrikası ışıklandırıldı

ÇEKÜL'ün "İstanbul-Marsilya: Endüstri mirasını görünür ve anlaşılır kılmak" başlıklı projesi 2011'de çeşitli etkinliklerle devam etti. Proje kapsamında, kendisi de bir endüstri mirası yapısı olan, Kuledibi'ndeki Hamursuz Fırını'nda bir sergi açıldı. Mart ve Nisan ayları boyunca açık kalan sergide, İstanbul ve Marsilya'nın önemli endüstri mirası örneklerinin fotoğrafları yer aldı. Mayıs ayında ise İstanbullular bu kez Üsküdar Paşalimanı'ndaki eski bir un fabrikası ile tanıştılar. 153 yaşındaki fabrika, sanatçı Bertrand Ivanof tarafından ışıklandırıldı. Sadece dört duvarı ayakta kalan mekanın, "Rainbow Box Işık Yerleştirilmesi" ile görünür olması sağlandı. Sivil Toplum Diyaloğu-İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hibe Programı'nın desteklediği, Bureau des Compétences et Désirs (Yetenekler ve İstekler Ofisi) ile yürütülen proje kapsamında İstanbul'daki endüstri mirası yapılarını gösteren bir harita ve öğretmenlere yönelik bir eğitim kılavuzu da hazırlandı.

Kaleli Kentler

Son yıllarda ÇEKÜL Vakfı'nın yol göstericiliğinde birçok kale ve sur Kültür ve Turizm Bakanlığı ve yerel yönetimler tarafından onarılıyor; kentlinin hayatına katılıyor ve kenti ziyaret edenlerin gezi programlarına dahil oluyor. ÇEKÜL'ün Kaleli Kentler projesinin 2011'deki en önemli ayağı Antakya'nın ilçelerinden Payas'taki Payas Kalesi oldu.

Payas Kalesi:

Evlia Çelebi kaleyi şöyle anlatıyor: “Deniz kıyısında dörtgen biçiminde taştan yapılmış bir kaledir. Sekiz tane sağlam kulesi ve her kulede irili ufaklı toplar vardır. En yüksek burcunda ise balyemez toplar olup limanı korur. Burası Haleb’in iskelesi olmakla serhat gibidir. Kalenin duvarı iki kat olup, burç ve kaleleri pek sağlamdır. Doğuya bakan yakada ikişer kat demir kapıları hendek üzerinde ağaçtan bir köprüsü vardır. Kale içinde 300 kadar ev, dizdar ve 70 kadar kale neferi bulunur. Kale çepeçevre 800 germe adımdır...”

Hatay Valiliği tarafından Payas Kalesi Vaziyet Planı hazırlanmış durumda... Kaleyle ilgili çalışmalar ÇEKÜL’ün önerileriyle yol alacak.

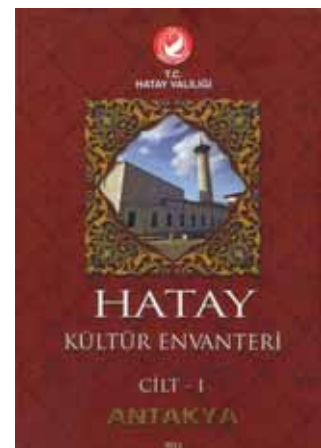
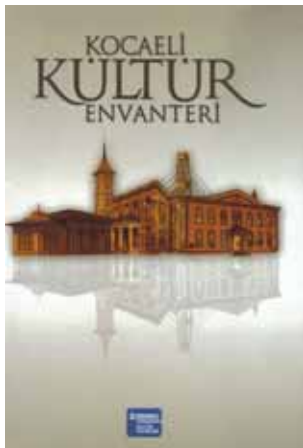

Kent Envanterleri

Koruma ve yaşatma çalışmalarının ilk koşullarından biri kültür envanteri oluşturmak. Stratejilerin eksiksiz, bütünü gözeterek hazırlanabilmesi için önce ve ivedilikle kültür varlıklarının tespit edilmesi, ayrıntılarıyla listelenmesi gerekiyor. ÇEKÜL’ün yıllardır pek çok ortamda dile getirdiği bu öneri, her geçen gün daha fazla kentte yankı buluyor. İlgili kamu kurumları kadar müzeler, yerel yönetimler, üniversiteler kültür varlıklarının belirlenmesinde rol üstleniyor.

2011’de kültür envanterlerine yenileri eklendi. Nevşehir Kültür Envanteri, Nevşehir Valiliği ile Nevşehir Kültür ve Tabiatı Koruma Bölge Kurulu’nca derlenip yayınlandı. Hatay Kültür

Envanteri, Hatay Valiliği tarafından iki cilt halinde kent kitaplığına dahil edildi. Envanter, Hatay Müze Müdürü M. Nalan Yastı editörlüğünde, Hatay Arkeoloji Müzesi personeli tarafından hazırlandı. Kocaeli Kültür Envanteri ise Kocaeli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Taner Aksoy’un önderliğinde oluşturuldu. Konya’da ise Büyükşehir Belediyesi envanter işini üstlendi. Konya İl Merkezi Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Envanteri’nde anıtsal yapılar, anıt ağaçlar, sit alanları, cami ve mescitler, çeşmeler, hamamlar, hanlar, mezarlıklar, türbeler, sarnıç ve su depoları hakkında bilgi bulmak mümkün.

Geleneksel Yaşam Kültürü

İstanbul Buluşmaları 2011

2010 yılında ETİ ÇEKÜL Kültür Elçileri projesi tarafından gündeme getirilen ve büyük ilgiyle karşılanan geleneksel sokak oyunları, 2011'deki İstanbul Buluşması'nın da teması oldu. Ayrıca sokak oyunları bu kez ünlü bir isim tarafından belgelendi. Okan Bayülgen, projenin yürütüldüğü Altındağ, Battalgazi, Edirne, Ödemiş, Side, Şahinbey ve Zile'ye giderek çocukları oynarken fotoğrafladı. Söz konusu fotoğraflar bir kitapta toplandı, gezici bir sergiyle Türkiye'yi dolaştı; fotoğrafların yanı sıra konuyla ilgili yapılan röportajlar "Muhabbet Kralı"nda

seyirciyle buluştu. Okan Bayülgen, kitap için kaleme aldığı yazıda anne babalara "Çocuğunuzu sokağa çıkarın!... Eğer ne yapacağını bilmeden geri dönerse siz de onunla beraber sokağa çıkın! Yine yapacak hiçbir şey bulamıyorsanız bir oyun icat etmeye çalışın. İnanın başarabilirsiniz! Korkacak bir şey yok. Parayla satın aldığınız oyunlar, sizi evinizde bekliyor olacak. Ama emin olun, bugün çocuğunuzla icat edeceğiniz bir oyunu henüz hiçbir bilgisayar mühendisi tasarlamamış olacak..." diye seslendi.

ETİ ÇEKÜL Kültür Elçileri projesiyle yeniden hatırladığımız oyunlar ve kentleri şöyle:

Adana-Mendin kapmaca

Altındağ-9 taş

Boyabat-Köşe kapmaca

Eyüp-Ayine-i Devran

Gazipaşa-Körebe

Şahinbey-Eşlerim beş

Side-7 kiremit/ligo

Akmağdeni-Kaf güzel peynir-5 taş

Altınova-Gazoz kapağı, yağ satarım

Battalgazi-lpte yüzük

Edirne-Tilki baba saat kaç

Enez-Mor menekşe, çatlak patlak

Simav-Çember oyunu

Zile-Kiremitli çizgi

Alaca-Çember oyunu

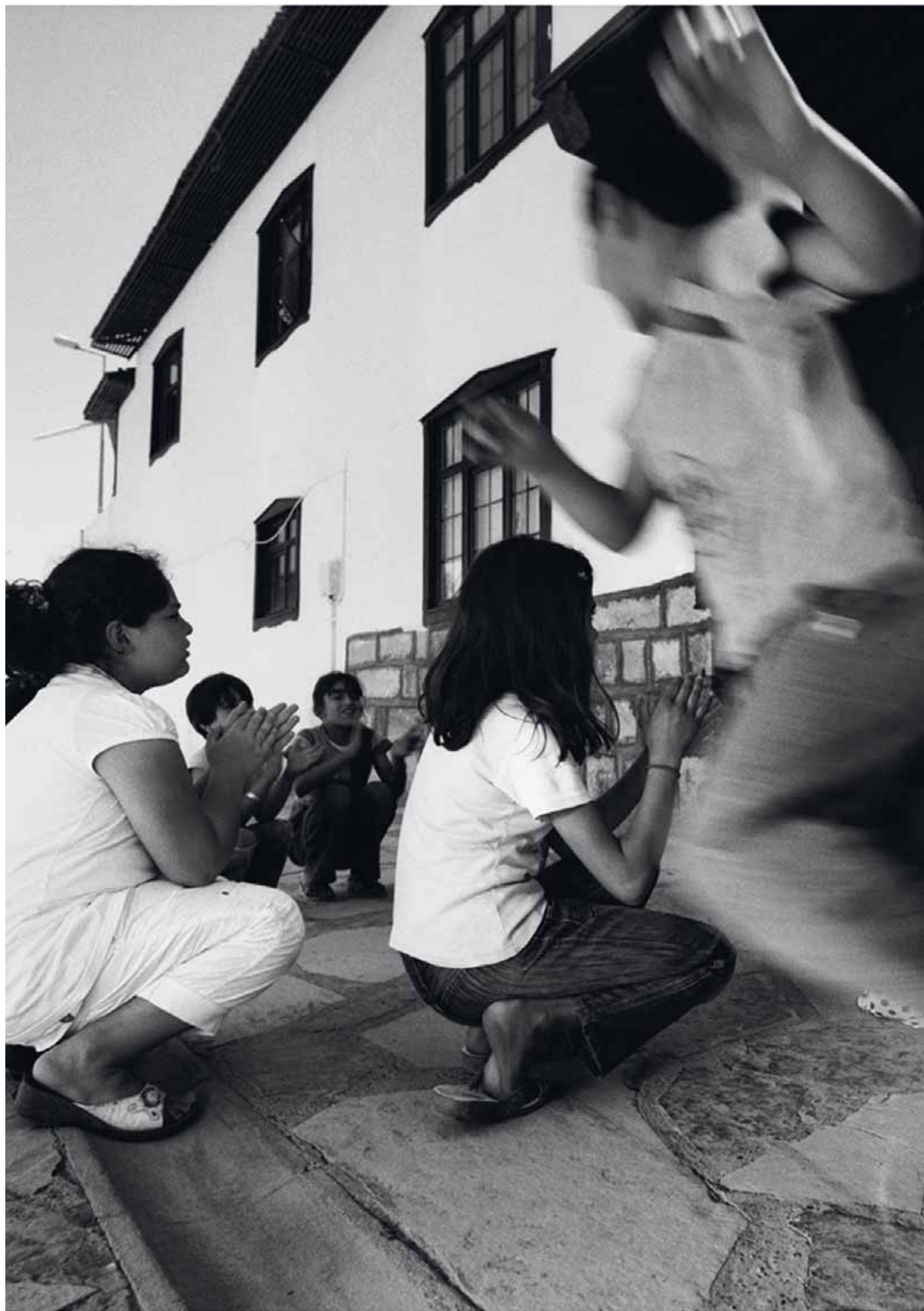
Arapgir-Parmak oyunu

Bitlis-Çiçi hala

Bursa-Himbıl

Ödemiş-Tık tık

Yalvaç-Elim sende

Eğitim

Kültürel Miras Eğitim Programı

2003 yılında Kentler Çocuklarıdır projesiyle eğitime farklı bir bakış açısı getiren ÇEKÜL'ün çocuk ve gençlere yönelik çalışmaları her yıl artarak sürüyor. Kültür mirasını merkezine yerleştiren eğitimlerin ayırt edici özelliklerinden biri yerel unsurlardan güç alması. Valiliklerden Milli Eğitim Bakanlığı il müdürlüklerine, belediyelerden sivil toplum kuruluşlarına değişik kesimler ÇEKÜL'ün kültürel miras eğitimlerine destek veriyor. Çocuk ve gençler yaşadıkları ortamın fiziki, kültürel ve sosyal yapısını, sınıf dışında görerek ve dokunarak yapılan etkinlikler, aktif katılımı heveslendiren, yaratıcı yöntemlerle keşfediyorlar.

2011'de ÇEKÜL gerek Anadolu'da gerek İstanbul'da kültürel miras eğitimlerine devam etti. Kentler Çocuklarıdır, ETİ ÇEKÜL Kültür Elçileri, Ağaçların Diliyle İstanbul, Tohumdan Sofraya, çocuk ve gençlerle buluşan projelerden bazılarıydı. 2011'in gelişmelerinden bir diğeri ise çeşitli eğitim kurumlarının, okullarında uygulamak üzere ÇEKÜL'den özel programlar talep etmesiydi. Bu gelişme ÇEKÜL'ün, kültürel mirasın eğitim müfredatında hak ettiği yeri bulması hedefine biraz daha yaklaştığını gösterdi.

Anadolu'nun farklı ölçekteki kentlerinde ve İstanbul'da çocuklara, gençlere ve öğretmenlere yönelik yapılan kültürel miras eğitimleriyle 2011 yılında 1200 kişiye ulaştık; doğal ve kültürel mirası somut ve somut olmayan yanlarıyla hep birlikte inceledik.

Kültürel Miras Anadolu Eğitimleri

Eti ÇEKÜL Kültür Elçileri

ÇEKÜL'ün 2008'den bu yana ETİ Şirketler Grubu ile sürdürdüğü Kültür Elçileri projesi, 2011'de Anadolu eğitimlerinin en önemli ayağıydı. Eğitimlerin yapılacağı kentler, daha önce olduğu gibi, yine coğrafi dağılım dikkate alınarak özenle belirlendi. 12 yaşındaki yüzlerce çocuk, "doğal çevre", "arkeoloji", "mimari", "yaşam kültürü" başlıklarını taşıyan eğitimler sayesinde kentleri hakkında yeni sorular sorabileceklerinin farkına vardı. ÇEKÜL gönüllü eğitimcilerinin yerelki sorumlularla yürüttüğü çalışmalar, seramik sanatçısı Ferhan Taylan Erder ile müzik yapımcısı ve pedagogu Haluk Polat'ın atölyeleriyle yaratıcı bir soluk kazandı.

2010-2011 eğitim öğretim yılında 20 kentten 500 çocuk Kültür Elçisi oldu. ETİ ÇEKÜL Kültür Elçileri projesi'nin, 2011 boyunca uygulandığı kentler şöyle: Akmağdeni, Alaca, Altındağ, Arapgir, Battalgazi, Bitlis, Boyabat, Edirne, Enez, Eyüp, Simav, Şahinbey, Yalvaç, Zile, Nallıhan ve Tosya.

ÇEKÜL Vakfı ve ETİ Şirketler Grubu'nun bu projedeki ortaklığı 2012'nin sonuna kadar devam edecek, böylece yaklaşık 5000 çocuk Kültür Elçisi olacak.

İstanbul Buluşmaları 2011

ÇEKÜL'ün 2008'den bu yana ETİ Şirketler Grubu ile sürdürdüğü Kültür Elçileri projesi, 2011'de Anadolu eğitimlerinin en önemli ayağıydı. Eğitimlerin yapılacağı kentler, daha önce olduğu gibi, yine coğrafi dağılım dikkate alınarak özenle belirlendi. 12 yaşındaki yüzlerce çocuk, "doğal çevre", "arkeoloji", "mimari", "yaşam kültürü" başlıklarını taşıyan eğitimler sayesinde kentleri hakkında yeni sorular sorabileceklerinin farkına vardı. ÇEKÜL gönüllü eğitimcilerinin yerelki sorumlularla yürüttüğü çalışmalar, seramik sanatçısı Ferhan Taylan Erder ile müzik yapımcısı ve pedagogu Haluk Polat'ın atölyeleriyle yaratıcı bir soluk kazandı.

2010-2011 eğitim öğretim yılında 20 kentten 500 çocuk Kültür Elçisi oldu. ETİ ÇEKÜL Kültür Elçileri projesi'nin, 2011 boyunca uygulandığı kentler şöyle: Akmağdeni, Alaca, Altındağ, Arapgir, Battalgazi, Bitlis, Boyabat, Edirne, Enez, Eyüp, Simav, Şahinbey, Yalvaç, Zile, Nallıhan ve Tosya.

ÇEKÜL Vakfı ve ETİ Şirketler Grubu'nun bu projedeki ortaklığı 2012'nin sonuna kadar devam edecek, böylece yaklaşık 5000 çocuk Kültür Elçisi olacak.

Öğretmen Çalıştayı

ÇEKÜL Eğitim Mutfağı 2011'in ikinci yarısında çalışmalarına bir yenisini daha ekledi. Son yıllarda projeleriyle koruma politikasında adından sıkça söz ettiren Gaziantep'te Öğretmen Çalıştayı yapıldı. Öğretmenlerle tarihi, doğal, kültürel mirasın eğitimde nasıl yer alabileceğine dair bilgiler paylaşıldı. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı KUDEB'te yapılan etkinlikte öğretmenlere, ÇEKÜL tarafından önerilen yöntemleri anlatan bir kitapçık dağıtıldı. Ardından Tepebaşı Mahallesi, Ömer Ersoy Kültür Merkezi gezildi, Gaziantep'in mimari özellikleri öğretmenlerle paylaşıldı. ÇEKÜL Vakfı Gaziantep temsilcisi, mimar Zafer Okuducu'nun da desteğiyle yapılan çalıştayın ardından Gaziantep'te öğretmenler öğrencilerine deneyimlerini aktarmaya başladılar bile...

Sinopale Çocuk Atölyesi

Karadeniz'in özel kentlerinden Sinop, 2011'de ilginç bir projeye sahne oldu. Kentsel Kalkınmada Sanat ve Kültür üst başlığını taşıyan projenin adı Geleceği Biriktirmek olarak belirlenmişti. Proje boyunca atölyeler ve seminerler ile "Sinop'un geleceği nasıl olmalı? Geleceği kurgularken ve inşa ederken geçmişten ve günümüzden neleri saklamaya veya kullanmaya değer? Bu süreçte bizlerin üzerine düşenler nelerdir?" gibi sorulara yanıt arandı. ÇEKÜL Vakfı Eğitim Mutfağı da etkinliğe "Kendi

Müzemizi Kuruyoruz:Bavul Müze" başlıklı atölye ile destek verdi. Atölyenin katılımcıları 2009'da ÇEKÜL Vakfı'nın Sinop'ta düzenlediği kültür mirası eğitimine katılan Sinop Kültür Elçileri'ydiler. Kültür Elçileri atölyede geçmişten, "dedelerinden" aldıkları bir mektubu okuyup yorumladı, Sinop'un kültür mirasını anlatan objelerle bir müze kurdular.

Ayşeabla Okulları

Kültür mirası konusunda öğrencilerinin bilinç kazanmasını isteyen okullar arasında 2011'de Başkent Üniversitesi Özel Ayşeabla Okulları da katıldı. ÇEKÜL Eğitim Mutfağı'nın hazırladığı, dört modülden oluşan eğitim paketi 17 Şubat 2011'de okulun 17 öğretmeniyle paylaşıldı. Ayşeabla öğrencileri artık, okullarında kurulan "Kendini Tanı Kentini Tanı" kulübünde, eğitim paketindeki yöntemler ışığında Ankara'ya bakmayı öğreniyorlar.

Kültürel Miras İstanbul Eğitimleri

Tohumdan Sofraya

ÇEKÜL'ün Slow Food Türkiye Yağmur Böreği Birliği ile birlikte ilköğretim okullarına yönelik uyguladığı "Tohumdan Sofraya-Mevsiminde Sebze Meyve Tüketimi Eğitimi" Ekim 2011'de yeni öğretim yılı programına başladı. Bu yıl Beşiktaş Belediyesi ile yapılan işbirliği sonucu eğitimin ilk durağı Lütfü Banat İlköğretim Okulu oldu. ÇEKÜL ve Yağmur Böreği gönüllülerinin katkılarıyla gerçekleştirilen Tohumdan Sofraya eğitiminde, gıdaların tohumdan başlayıp soframıza gelene kadar geçirdiği süreç, meyve ve sebzelerin nasıl yetiştirildiği anlatılarak; alışveriş ederken, yemek hazırlarken ve yerken daha bilinçli olmak için farkındalık yaratılıyor. 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yönelik, sonbahar-kış ve ilkbahar-yaz dönemlerinde, sınıf içi eğitim ve mutfak atölyeleriyle iki aşamalı olarak uygulanan eğitim, Nimetullah Mahruki İlköğretim Okulu'nda sürdürüldü. Eğitim kapsamında okullarda mini sebze bahçeleri de kuruluyor.

Endüstri mirası eğitimleri

Anadolu'da ortak çalışmalar yürüttüğü kentlerin endüstri mirasına bakışını değiştiren ÇEKÜL, bu mirası İstanbul'a bir projeye hatırlattı. Sivil Toplum Diyalogu-Istanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hibe Programı kapsamında hazırlanan "Ex:change İstanbul-Marsilya: Endüstri mirasını görünür ve anlaşılır kılmak" başlıklı proje, Bureau des Competences et Desirs (Yetenekler ve İstekler Ofisi) ile birlikte yürütüldü. Proje ve programlarda eğitim ayağını güçlü tutan ÇEKÜL, söz konusu projede de bu anlayışını devam ettirdi. Endüstri mirası eğitimi öğrenci ve öğretmenlere yönelik olmak üzere iki bölüm halinde sürdürüldü. Eyüp Merkez, Halit Derviş, Dede Korkut, Ebussuud Efendi ilköğretim okulları, Eyüp Haydar Akçelik Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Üsküdar Rauf Orbay İlköğretim Okulu ile Darüşşafaka Eğitim Kurumları'ndan gerçekleştirilen eğitimler aracılığıyla öğrenciler endüstri mirası ile tanıştılar. Eğitim Mutfağı tarafından hazırlanan Eğitim Paketi ise 48 öğretmen ile paylaşıldı. Eğitimlere ilköğretim 8. sınıf ve ortaöğretim 9. sınıf öğretmenleri katıldı. Yrd. Doç. Dr. Gül Köksal, endüstri mirası

yapılarının neden önemli olduğunu katılımcılarla paylaşırken, ÇEKÜL Eğitim Mutfağı'ndan Seval Aydın "Eğitim Paketi"ni anlatarak uygulanması gereken yöntemler hakkında bilgi verdi. Eski Silahtarağa Elektrik Santrali, eğitimlerin ardından incelenen endüstri yapıları arasındaydı.

Öğretmenlerin yapı ile bağ kurmasını sağlamak için hazırlanan beş oyun, drama teknikleriyle doğaçlama sergilendi. Yine ÇEKÜL'ün hazırladığı İstanbul Endüstri Mirası Haritası da eğitimcilere dağıtıldı.

15 gönüllü eğitimle yürütülen toplam 11 eğitim aracılığıyla 78 öğretmene, 101 öğrenciye ulaşıldı. Her öğretmenin kendi okulunda en az 20 öğrenciyle bulunduğu düşünüldüğünde, yaklaşık 1500 çocuk İstanbul'un endüstri mirası hakkında artık fikir sahibi...

Eğitim Mutfağı'ndan özel kit

ÇEKÜL'ün kültür politikaları alanında 21 yıldır ürettiği, geliştirdiği kavramlar, yaklaşımlar Eğitim Mutfağı uzmanlarının teorik ve pratik tecrübeleriyle yeni eğitim içeriklerinin doğmasını sağladı. ÇEKÜL Eğitim Mutfağı'nın kültürel miras eğitim çalışmalarındaki ana hedefi, kültürel miras eğitimi örgün eğitimin önceliklerinden biri haline getirmek ve müfredatta yer almasını sağlamak. Bu kapsamda hazırlanan "Kültürel Miras Eğitim Kiti" ilk kez Hisar Okulları'nda uygulanmaya başladı.

2011 yılının son aylarında "öğretmen eğitimi" ile başlayan çalışma, 2012'de öğrencilerle devam edecek. Okulun ve bulunduğu çevrenin özellikleri dikkate alınarak Hisar Okulları için özel geliştirilen eğitim kitinin ana teması "Su". 4. sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanan eğitimde İstanbul, "su" üzerinden kurgulanan 9 modül ile anlatılacak. Bir İstanbul Öyküsü, Uygarlık Serüvenleri, Liman Kenti'nde 4 Mevsim, Suyun

İstanbul Güncesi Hamamlar, Su Kemerleri, Çeşmeler, Fabrikalar, Suyun Tarihini Yeniden Yazıyoruz ve Gezegen Susarsa! başlıklı modüllerde alan gezileri de yer alıyor. Hisar Okulları'nın ders müfredatına alınan ÇEKÜL kültürel miras eğitimleri, farklı yaş gruplarına hazırlanacak eğitim kitleriyle uygulanmaya devam edecek.

Yapıların Diliyle İstanbul

ÇEKÜL Vakfı'nın iki yıldır devam ettirdiği Yapıların Diliyle İstanbul eğitimi, Darüşşafaka Eğitim Kurumları ve Beşiktaş Atatürk Anadolu Lisesi öğrencilerinin katılımıyla yapıldı. Mayıs 2011'de gerçekleştirilen eğitim ÇEKÜL Evi'nde başladı. Vakıf binasının farklı köşelerine yerleştirilen objelerle 120 yaşın üstündeki ÇEKÜL Evi'ni tanımaya çalışan 25 liseli, binanın yapımında kullanılan Marsilya tuğlalarını da inceledi. Tanışma etkinliklerinin ardından eskiz çizimi hakkında kısa bir eğitim aldılar. Gravür,

fotoğraf kartları aracılığıyla Ayasofya Müzesi, Sultanahmet Meydanı, Sokollu Mehmet Paşa Külliyesi gibi mekânları öyküleriyle tanıdılar; yerinde öğrenerek ve eskizler çizerek İstanbul'un yapılarını anlamaya çalıştılar. İkinci gün ise İMÇ, SSK Blokları, Şehzade ve Süleymaniye Camisi'ne düzenlenen alan gezilerinde yapı planları, öykü ve rol kartları ile yapıların özelliklerini öğrendiler. Eğitimler, kent kimliği ve kentlilik bilincine vurgu yapılarak tamamlandı.

Dersimiz ÇEKÜL

ÇEKÜL'ün kültür mirasına bakışını öğrencileriyle paylaşmak isteyen bir diğer okul da Irmak Okulları oldu. Irmak Okulları ilköğretim kademesinde İlk Yıllar Programı uyguluyor. Programın amacı 5. sınıf öğrencilerinin sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını yaşayarak öğrenmesi. Bu kapsamda dört öğrenci, ÇEKÜL Vakfı ile birlikte çalıştı ve öğrendiklerini 9 Nisan 2011'de okulda düzenlenen bir sergiye aktardı. Sergide tohum defterleri, doğal ve kültür mirasıyla ilgili haber kesikleri, afişler, doğal malzemelerden hazırladıkları heykeller yer aldı.

FORMA
MARELLI
RE - A SLU... ANDI
MARELLI
MARELLI

Ağaçların Diliyle İstanbul

“Thessalia ırmağı Peneus’un kızı Daphne’nin güzelliği, Leto ve Zeus’un oğlu Apollon’u çok etkiler. Apollon, Daphne’ye sahip olmak ister.

Apollon bu güzelliğin peşine düşer, onunla konuşmak ister. Bu durumdan korkan Daphne tüm gücüyle Apollon’dan kaçmak için koşar. Yorulduğunda, Toprak Ana’ya onu saklaması için yalvarır. Derken ayaklarının sertleşmeye başlaması, güzel kokan saçlarının yaprağa dönüşmesiyle bir ağaç olur. Apollon sevdiği kıza sarılacakken bir ağaca sarılınca şaşkına döner. O günden sonra Defne ağacının yaprakları Tanrıların başlarının tacı olur ve zafer kazanan tüm kahramanlar bu taç ile ödüllendirilir.”

2011’de de süren Ağaçların Diliyle İstanbul eğitimine katılan çocuklar ilgiyle dinlediler bu öyküyü. Eğitimler bu kez Şişli Hüseyin Avni, Zeytinburnu Kazım Özalp, Özel Yakacık Balkanlar, Esenler Engin Can Güre, Bağcılar Âşık Veysel, Üsküdar Rauf Orbay, Ümraniye Birlik ve Aksaray Mahmudiye ilköğretim okullarında yapıldı. 5 ve 6. sınıflara uygulanan eğitimler sayesinde 13 okuldan 180 öğrenciye ulaşıldı. Eğitimleri Emirgan’daki Şerifler Yalısı’nda yapılıyor, çocukların İstanbul’un doğa kimliğini öğrenmeleri, doğa-insan-kültür bağıni kurmaları hedefleniyor.

Eğitimcilerin eğitimi

ÇEKÜL'ün kültürel ve doğal miras üzerine geliştirdiği eğitim projelerinde başta İstanbul Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık olmak üzere, üniversitelerin ilgili bölümlerinden öğrenciler görev alıyor. Gönüllü eğitimciler mülakatlarla belirleniyor, ardından mekânsal algı, kente atfedilen değerleri sorgulama, gelecekteki kent yaşamı kurgusunu oluşturma gibi başlıkları bulunan bir eğitimden geçiyorlar. İçerik, sunum ve iletişim becerileri gibi konularda kendilerine bilgiler aktarılıyor. 18 üniversite

öğrencisinin katıldığı 2011'deki eğitimci eğitiminde mimar Alp Arsoy, iş ve ilişki uzmanı Tülin Balcı ve Serkan-Serdar Ceyhan uzmanlık alanlarıyla ilgili bilgileri paylaştılar. Gönüllülerimiz Türkiye'nin dört bir yanında sürdürülen eğitimlerimizde 2011 boyunca da en büyük destekçilerimiz oldular.

Örgütlenme

Yerelde sivil örgütlenme

ÇEKÜL'ün sivil örgütlenmesinin can damarı olan ÇEKÜL temsilcileri, vakfın proje ve programlarını buldukları bölgelere taşıyor, benimsenip yaygınlaşmalarına ön ayak oluyorlar. Vakfın yaklaşık 130 kişiden oluşan örgütlenme ağı, Türkiye çapında kültürel mirası koruma konusunda faaliyet gösteren tüm kesimlere deneyimleriyle yol gösteriyor. ÇEKÜL temsilcileri kamu kurumları, yerel yönetimler, sivil gruplar ve üniversiteleri buluşturup koordinasyonu sağlayarak ortak aklın oluşturulmasına destek veriyorlar. 2011'de Anadolu kentlerindeki ÇEKÜL gönüllüleri bu hedef doğrultusunda çalışmalarını sürdürdüler.

ÇEKÜL Birgi temsilcisi ve Küçük Menderes Havzası Koordinatörü Emin Başaranbilek, 2011'de komşu kentlerin temsilcileriyle çeşitli toplantılarda bir araya geldi. 2011'de özellikle Aydın ile önemli paylaşımlar gerçekleşti. Aydın Ticaret Odası, Mimarlar Odası, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Eski Eserleri Sevenler Derneği, Aydın Belediyesi temsilcileri ve Aydınlı yerel araştırmacılardan oluşan bir ekip Birgi'deki ÇEKÜL Evi'ni ziyaret etti. Aydın'da başlatılan koruma çalışmalarının bir yol haritası kapsamında ilerlemesi ve Birgi'nin edindiği tecrübelerin paylaşılması için verimli bir toplantı yapıldı. Aydınlı uzmanlar, özellikle Birgi'deki sivil örgütlenme modeli hakkında bilgi aldı. Kentin sakin sokakları, restore edilen evler, düzenlenen meydanlar, tarihi yapılar incelendi.

Celal Bayar Üniversitesi ve ÇEKÜL Vakfı işbirliği ile 2010'dan beri yürütülen Küçük Menderes Havzası Projesi kapsamında düzenlenen Birgi Çalıştayının beşincisi bu yıl 2-15 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Emin Başaranbilek'in deneyimlerini paylaştığı kentler arasında Kayacık da yer aldı. Başaranbilek, Kayacık yetkililerine hem Tarihi Kentler Birliği'ne üyelik başvurusu sırasında hem de düzenledikleri festivalde katkı sağladı. Bölge koodinatörümüz, Selçuk Belediyesi'nin organize ettiği Yönetim Planı Geliştirme Çalıştayı'da da katıldı. Çalıştayın ana konusu UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ndeki Efes antik kentinin, kurumlararası işbirliği geliştirerek hazırlanması olarak belirlenmişti.

Birgi üzerinden kurulan yeni bir işbirliği adımı da Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi ile atıldı. Fakültede görevli hocalar ile ÇEKÜL'ün Birgi gönüllüleri arasında yapılan toplantıda, iletişim fakültesi öğrencilerinin Birgi'nin kültürel değerlerinin tanıtılması konusunda bir projede çalışmalarını gündeme geldi. Toplantıda ayrıca

Birgi'nin güçlü ve zayıf yanlarını ortaya koyan bir SWOT analizi yapıldı, çeşitli proje önerileri değerlendirildi. Ege Üniversitesi ile kurulan işbirliği Şubat 2012'den itibaren uygulamaya geçecek.

Bir diğer temsilcimiz, Fatih Abban da Milas'ta çalışmalarına devam etti. Ocak ayında İstanbul ÇEKÜL Evi'nde başlayan 20. yıl kutlamaları, Abban'ın koordinasyonunda düzenlenen bir etkinlik kapsamında Milas'a da taşındı. ÇEKÜL Vakfı'nın desteğiyle restore edilen Hacı Ali Ağa Konağı'nda yapılan etkinliğe yereldeki bütün kesimler ve ÇEKÜL gönüllüleri katıldı. Etkinlikte MİÇEV Vakfı Başkanı Nevzat Çağlar Tüfekçi'nin "Korunması gereken zeytinyağı elde etme metotları" konulu sunumu ilgiyle dinlendi.

Tarihi Kentler Birliği

Tarihi Kentler Birliği 2011'i 328 üye ile karşıladı, yıl sonunda ise üye sayısı 361'e ulaşmıştı. Geçen yılın birlik adına önemli olaylarından bir diğeri, yedi yıl TKB Başkanı olan Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhasseki'nin görevini Dr. Asım Güzelbey'e devretmesi oldu. Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Güzelbey, Mayıs 2011'deki Samsun Buluşması'nda yapılan 1. Olağan Meclis Toplantısı'nda birliğin başkanı seçildi; Eylül 2011'deki Şanlıurfa Buluşması'nda ise yeni hedefleri üyelerle paylaştı. TKB'nin ikinci 10 yılında, çok boyutlu koruma yine gündemde olacak; arkeolojik varlıklar, Cumhuriyet mirası, endüstri yapıları ve somut olmayan kültür mirası ele alınacak. Orta, kısa ve uzun vadeli hedeflerde bölgesel düzeyde ayrıntılı, kapsamlı ve sistemli bakış açıları geliştirilecek ve çözüm arayışı yaygınlaştırılacak. Ayrıca ilgili Bakanlıklar ve diğer belediye birlikleriyle işbirlikleri geliştirilecek. Her kente bir kent müzesi kurmak, her bölgede teknik destek ve eğitimlerin verileceği merkezler oluşturmak, yol haritaları hazırlamak da Tarihi Kentler Birliği'nin hedefleri arasında bulunuyor.

Malatya Semineri: Belde ve İlçelerde Koruma

Yılın ilk seminerine ev sahipliği yapan Malatya'da, belde ve ilçelerin sahip oldukları kültürel mirası koruma çalışmaları değerlendirildi. Kısıtlı maddi imkânlar ve teknik kadro yetersizliği içerisinde, koruma projelerinin hangi yöntemlerle gerçekleştirilebileceği konuşuldu. Seminerde, başarı elde edilmiş küçük yerleşimlerin deneyimleri sunumlarla paylaşıldı; Birgi, Niksar, Mustafapaşa belediye başkanları, belde ve ilçe ölçeğinde kullanılan kaynaklar ve örgütlenme modelleri ile ilgili örnekler verdi. Malatya'nın ilçeleri Battalgazi, Gündüzbey, Darende, Balaban ve Yeşilyurt'ta yapılan inceleme gezileriyle, konunun Malatya'daki örnekleri de gözlemlendi.

Samsun Buluşması: Kentler Kimliğini Unutmamalı: Her Kente Kent Müzesi

Yılın ilk meclisinin toplandığı ve birliğe yeni üyelerin kabul edildiği Samsun Buluşması'na, "Her Kente Bir Kent Müzesi" sloganı damgasını vurdu. Buluşma kapsamında yapılan "Kentler Kimliğini Unutmamalı: Her Kente Kent Müzesi" başlıklı seminere, ÇEKÜL Vakfı Başkan Yardımcısı mimar Mithat Kırayoğlu ve Bursa Kent Müzesi Koordinatörü Ahmet Erdönmez konuşmacı olarak katıldı. Kırayoğlu konuşmasında ÇEKÜL Vakfı ve TKB'nin kent müzelerine ilişkin genel yaklaşımı ile ilkelerinden söz etti. Erdönmez ise Bursa Kent Müzesi örneğini detaylarıyla anlattı. Seminerde üyeler için bir kent müzesi kılavuzu hazırlanacağı müjdesi de verildi. Buluşma kapsamındaki inceleme gezisinde, Samsun Kent Müzesi olarak işlevlendirilecek konaklar görüldü ve müzenin içeriği hakkında genel bilgilendirme yapıldı. Ayrıca Kurtuluş Savaşı'nın başlangıç noktası olarak Samsun'un kent kimliğine damgasını vuran özel mekânları incelendi.

Şanlıurfa Buluşması: Yeni Bir On Yılın Eşiğinde

Yılın ikinci meclisinin toplandığı Şanlıurfa Buluşması'nda, TKB'nin ikinci 10 yılına ilişkin stratejiler ve hedefler açıklandı. Ardından ÇEKÜL Vakfı'nın hazırladığı Şanlıurfa Yol Haritası'nda belirlenen stratejiler doğrultusunda başlayan projeler ve uygulamalar sunuldu, proje alanları incelendi. Göbeklitepe ve Haleplibahçe gibi önemli arkeolojik alanlar gezilerek, yerel yönetimin arkeolojik mirasa verdiği destek katılımcılar tarafından anlaşıldı.

Bursa Sempozyumu: Osmanlı Coğrafyasında Mahalle Kültürü

Üç yıldır Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde devam eden uluslararası sempozyumların sonuncusu olan "Osmanlı Coğrafyasında Mahalle Kültürü Sempozyumu"nda, yerli ve uluslararası bilim insanları bildiriler sundular. Yine sempozyum kapsamında yapılan TKB oturumunda ise Altındağ, Kütahya, Mustafapaşa, Yalvaç, Kadıköy ve Bursa Büyükşehir Belediyeleri mahalle koruma projeleriyle ilgili deneyimlerini ve hedeflerini paylaştılar. Türkiye ve Osmanlı coğrafyasında yaşayan tarihi mahalle dokularının sergilendiği sergi de TKB üyelerinin katkılarıyla hazırlandı. Etkinlikle eşzamanlı olarak hazırlanan Osmanlı Mahalleleri Atlası, Atlas dergisi ile birlikte dağıtılarak, konunun geniş kitlelerce benimsenmesi sağlandı. planlama, yerel gıda ve tarım, ekonomi, kültür turizmi ve tanıtım

alanlarında Batı Karadeniz havzasında yapılması gerekenler tartışıldı. "Dünya Miras Kenti Safranbolu ve Gelecek Hedefleri" başlıklı ikinci oturumda ise ağırlıklı olarak Safranbolu'nun geleceği tartışıldı. Safranbolu ve Batı Karadeniz havzasının gelecek hedeflerinin konuşulduğu tarihi toplantıda, Batı Karadeniz havzasının kültür aksının kilit noktasında olan Safranbolu'dan başlayan kültür turizminin, diğer havza kentlerine de ulaşması için yeni bir yol haritası hazırlanması, bunun için öncelikle diğer kentlerin doğal ve kültürel özelliklerini vurgulayan tanıtım çalışmalarının başlaması gerektiği sonucuna ulaşıldı.

Trakya Bölge Toplantısı: Uygarlığın Aktığı Coğrafya: Dün, Bugün, Yarın

TKB'nin ilk bölge toplantısı Trakya'da Uzunköprü Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Kültürel mirası koruma konusunda sorumluluk sahibi olan bütün kesimlerin bir araya gelmesiyle gerçekleştirilen toplantıda, Trakya'nın kültürel varlıkları, sorunları, kazanımları ve hedefleri konuşuldu. Edirne Belediye Başkan Yardımcısı Hakan İnci, Enez Belediye Başkanı Ahmet Çayır, Havsa Belediye Başkanı Oğuz Tekin, İpsala Belediye Başkanı Mehmet Karagöz, Kırklareli Belediye Başkanı Cavit Çağlayan, Tekirdağ Belediye Başkanı Adem Dalgıç, Uzunköprü Belediye Başkanı Enis Bilen yaptıkları sunumlarla kentlerinin özelliklerini anlattılar. ÇEKÜL Vakfı Yüksek Danışma Kurulu üyesi, şehir plancı Faruk Göksu ise konuşmasında Trakya bölgesinin özelliklerini vurguladı, Bölgesel Yönetim Planı'nın alt başlıklarına değindi. Ekonomik dayanıklılık, kentsel kalite, toplumsal bütünlük, tarihi ve kültürel korumanın dikkate alınması gerektiğini vurgulayarak, ekonomik ve kültürel kümelenme, kültürel mirasın entegre yönetimi, sektörel staretijiler ve çarpan etkileşim yönetim planını içeren 10 temel ilkeyi anlattı. Toplantı, bölgedeki bütün kesimlerin ortak kültürel miras etrafında buluşarak, ortak hedefler doğrultusunda yapacakları işbirliğinin zeminini ortaya koymuş oldu. Trakya envanterinin hazırlanmasına yönelik çalışmalar toplantının hemen arkasından başlatıldı. Ayrıca toplantının ardından ÇEKÜL ekibi tarafından, ayrıntılı bir rapor hazırlanıp kentlerin sorumlularına ulaştırıldı.

Eyüp Semineri: Türkiye'de Yeni Gündem: Endüstri Mirası

"Türkiye'de Yeni Gündem: Endüstri Mirası" başlıklı Eyüp Semineri, Osmanlı sanayisinin başladığı Haliç'te tarihi Feshane binasında gerçekleşti. Avrupa'daki uygulamaların detaylı bir şekilde sunulmasının ardından, Aksaray Azmi Milli Un Fabrikası ile ilgili fikir projesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi Havagazı Fabrikası ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Merinos Tekstil Sanayi Müzesi uygulamaları sunuldu. Ardından yapılan inceleme gezisinde, Haliç'teki Rahmi Koç Sanayi Müzesi ve Santral İstanbul Bilim Müzesi incelendi.

2010 Yılı Özendirme Yarışması Ödül Töreni ve Sergisi

2010 yılı Koruma Proje ve Uygulamaları Özendirme Yarışması'nın ödül töreni ve sergisi Samsun Buluşması kapsamında yapıldı. Üye belediyelerin kültürel miras ile tarihi kent dokularını koruma-yaşatma amaçlı toplam 51 proje ve uygulamayla aday oldukları yarışmada, TKB Encümeni'nin incelemeleri sonucunda, "Proje ödülleri"nin Antalya, Bornova, Silifke, Siverek ve Vize belediyelerine, "Uygulama ödülleri"nin Bayındır, İzmir, Milas, Taşucu ve Tire belediyelerine verilmesine karar verildi. Kentlerindeki kültürel mirası korumak-yaşatmak için yaptıkları istikrarlı çalışmalar ve yarışmaya düzenli olarak katılarak aldıkları ödüllerle Altındağ, Birgi, Bursa, Niksar ve Odunpazarı belediyeleri "Süreklilik ödülleri"ne uygun görüldü. TKB'nin 10. yılı dolayısıyla, 2006 yılında aramızdan ayrılan TKB Danışma Kurulu Üyesi hukukçu Derviş Parlak adına verilen "10. Yıl Derviş Parlak Özel Ödülü" ise Yalvaç Belediyesi'nin oldu. Battalgazi Belediyesi'nin çalışmaları ise "Metin Sözen Koruma Büyük Ödülü"ne değer görüldü.

200 Ortak 200 Eser

200 Ortak 200 Eser programı kapsamında 2011 yılı boyunca toplam 19 belediyenin projeleri tamamlandı ve resmi kurumlar tarafından onaylandı. Program tarafından desteklenen belediyeler ve projeleri şöyle: Kula Belediyesi sokak sağlıklaştırma projesi, Kemaliye Belediyesi sokak sağlıklaştırma projesi, Burdur Belediyesi tarihi çarşının projelendirilmesi, Edirne Belediyesi alan yönetim planı, Darende Belediyesi Cumhuriyet İlkokulu binasının restorasyon projesi, Zile Belediyesi sokak sağlıklaştırma projesi, Manisa Belediyesi tarihi darphane binasının projelendirilmesi, Buldan Belediyesi üç adet tarihi yapının projelendirilmesi, Karacasu Belediyesi tarihi Arap Cami'nin projelendirilmesi, Yıldırım bir tarihi yapının projelendirilmesi, Konya Ereğli Belediyesi kentsel ve üçüncü derece arkeolojik sit alanı koruma amaçlı imar planı, Diyarbakır Belediyesi cadde sağlıklaştırma ve cephe düzenleme projesi, Aksaray Belediyesi Azmi Milli Un Fabrikası'nın restorasyon projesi, Şanlıurfa Belediyesi kentsel sit alanında dört sokak ve bir meydanın projelendirilmesi, Akseki Belediyesi sokak, dış cephe ve çevre düzenlemesi, Viranşehir Belediyesi martiryonun projelendirilmesi, Arapgir Belediyesi tarihi hamamın projelendirilmesi, Amasya Belediyesi kentsel sit alanında çevre düzenleme projesi, Alanya Belediyesi kaledeki tarihi grafitilerin projelendirilmesi.

Gönüllülük

2011 yılında da ÇEKÜL kapısından içeriye pek çok gönüllü girdi. Genç gönüllülerimizin bir kısmı staj yapmak için çaldı kapımızı, sonra daimi gönüllümüz oldu. Yeni eğitim gönüllülerimiz tazeledi hepimizi. 2011 sonunda İÜ Fotoğraf Kulübü/İSÜF ile Kadıköy Yeldeğirmeni'nde sürdürdüğümüz proje

kapsamında ortak bir çalışmaya başladık. İSÜF'ün 24 üyesi Yeldeğirmeni'nde gerçekleşen kentsel yenilemeyi ve mahalle yaşamını fotoğraflarıyla belgeleyerek projeye destek veriyorlar. 2012 baharında bu çalışmanın ürünleri sergilenerek İstanbullular ile paylaşılacak.

Anadolu Araştırmaları

ÇEKÜL Anadolu
Araştırmaları

ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları 2011 boyunca seminer programı, harita ve broşür gibi çalışmalarla ilgi ve etki alanını genişletti; akademik bilgi birikiminin toplumla paylaşılması ve böylelikle toplumsal katılımın sağlanması için çabasını sürdürdü. Anadolu Araştırmaları çatısı altında çalışmasını sürdüren Bilgi-Belge Merkezi, 2011 yılında Türkiye'nin dört bir

yanından vakfa ulaştırılan yeni yayınlar ve belgelerle biraz daha zenginleşti. Vakfımızın bu birimi kamu, yerel, sivil ve özel kesimleri bir araya getirme geleneğine sahip çıkarak, ülkenin araştırma ortamında özellikle yerel ve sivil değerlerin de var olması ve gelişmesi için çaba sarf etmeye devam edecek.

Sinan'a Saygı

Sinan'a Saygı Gezi Haritaları yeniden başlıyor

Sinana'a Saygı Projesi kapsamında daha önceki yıllarda hazırlanan ve basımı yapılan gezi haritaları 2011'de güncellenip tekrar düzenlenerek İstanbul Gezi Haritası ve İstanbul'un Ötesi Gezi Haritası başlıklarıyla, iki harita şeklinde hazırlandı. Mimar Sinan'ın yüzlerce eseri ile ilgili bilgi içeren çalışma,

Sinan'ın eserlerinin tanıtılması, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlamayı amaçlıyor. Farklı dönemlerde baskıları yenilenen haritalar bugüne kadar yaklaşık 100 bin kişiye ulaştı. Gezi haritaları, Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin desteği ile yeniden basılıyor.

Syracuse Üniversitesi öğrencileri Mimar Sinan'la tanıştı

Syracuse Üniversitesi öğrencileri, ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları'ndan Ahmet Sezgin'in verdiği seminer ve ardından gerçekleşen gezi ile Mimar Sinan'ın İstanbul'daki mimarlık mirası ile tanıştı. Sirkeci'de başlayıp Süleymaniye'de tamamlanan yarım günlük gezide Sinan'ın eserlerinin yanı sıra Birinci Ulusal Mimarlık

Akımı'na ait eserler de gezildi. 2011 bahar döneminde olduğu gibi Syracuse Üniversitesi'nden bir grup öğrenci ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları'nın projeleri kapsamında staj yaptı. Öğrenciler, Bahçeşehir Üniversitesi'nde bir dönemlik değişim programı için İstanbul'a gelmişti.

İFSAK ve ÇEKÜL buluşması

İFSAK ile ÇEKÜL Vakfı, Mimar Sinan'ın İstanbul'daki mimari mirasını fotoğraflamak için 2011'de bir araya geldi. İFSAK'ta Hakan Hatay'ın danışmanlığında yapılan 170. Dönem Temel Fotoğraf Semineri'nin katılımcıları Mimar Sinan'ın eserlerinin fotoğrafını çekti. Fotoğraf gezisi öncesinde 4 Mayıs'ta, ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları çalışanları tarafından Sinan'ın hayatını ve mimari mirasını konu alan bir sunum yapıldı. Çekilen fotoğraflar, Sinan'a Saygı Projesi'nde kullanılmak üzere Anadolu Araştırmaları'na verildi.

“Tophane’de Tarihi Miras ve Gelecek”

“Ex-Change: İstanbul-Marsilya Endüstri Mirasını görünür ve anlaşılır kılmak” projesinin ayaklarından olan “Tophane’de Tarihi Miras ve Gelecek” başlıklı kitap için bir makale hazırlandı. Osmanlı'nın en önemli askeri endüstri kompleksi olan Tophane'nin İstanbul'un fethinden itibaren başlayan tarihi süreç içerisindeki mimari mirası ve koruma konusunun bütüncül bir çerçeveye anlatıldığı makale, Anadolu Araştırmaları'ndan Ahmet Sezgin ve Levent Geçkalan tarafından yazıldı.

Beyoğlu Bilgi Belge Rotası Broşürü

Türkiye'nin en önemli araştırma merkezi, kütüphane ve arşivlerini barındıran Beyoğlu, bu anlamda gittikçe güçlenen bir kimliğe sahip. ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları tarafından İstiklal Caddesi'nde kuzeyden güneye doğru bir aks halinde sıralanmış olan bilgi-belge merkezleri ile ilgili bir broşür hazırlandı. Beyoğlu Bilgi Belge Broşürü'nde merkezler hakkında tanıtım ve kullanım bilgileri, iç ve dış mekan fotoğrafları yer alıyor. Broşürde ayrıca üzerinde tüm kütüphanelerin görülebileceği bir harita bulunuyor

ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları Seminerleri

Anadolu Araştırmaları Seminer Programı 2011 yılında devam etti. Programda kültürel mirasın korunması alanında son yıllarda yapılmış lisansüstü çalışmalar, çalışmayı hazırlayan kişi tarafından sunuluyor. Arkeologlar, sanat tarihçiler, mimarlar gibi çeşitli meslek gruplarının temsilcileri kadar araştırmacılar ve öğrenciler de seminerlere dinleyici olarak katılıyor. 2011 yılında üç ana başlık altında, toplam 11 seminer yapıldı.

Altın Çağı Korumak: Klasik Dönem Osmanlı Yapılarının Restorasyon Örnekleri

Avlulu yapı, zaman, işlev ve üslup açısından birbirinden çok farklı yapı tipini bir araya getiriyor. Hanlar, kervansaraylar, medreseler, kışlalar, modern cezaevleri, alışveriş merkezlerini bu tanımlama içinde değerlendirmek mümkün. Yapıların avlularının nasıl değerlendirileceği, kent yaşamı ile nasıl ilişkilendirileceği, bunlara nasıl yaklaşılacağı, avlulu yapının korunma sürecinde ortaya çıkan en önemli sorulardan biri. "Avlulu Ticaret Yapılarının Korunması" konulu seminer dizisinin ilki, 12 Ekim günü yapılan Gülhan Benli'nin "İstanbul Tarihi Yarımada Bulunan Han Yapıları ve Avlulu Hanların Koruma ve Kullanma Sorunları" adlı sunumu ile başladı. 2. ve 3. seminerler ise 19 Ekim günü, iki oturum halinde gerçekleştirildi. Ahmet Mutlu, "Kantarlılar'da Kuveloğlu (Yeni) Han Restorasyon Projesi", Sena Özeren ise "Mimaride Kullanılan Sanatın Tasarımda Oluşturduğu Bellek ve İMÇ Örneği" isimli sunumlarını gerçekleştirdiler.

Arkeoloji ve Koruma: Farklı Ölçekler, Farklı Yaklaşımlar

İlk seminer konuşmacısı Oya Bakacak 14 Temmuz'da "Perge Arkeolojik Alanındaki Koruma Yaklaşımlarının Eleştirel Değerlendirilmesi" başlıklı sunumunu yaptı. 21 Temmuz'da Leyla Kaderli, "Side Apollon, Athena Tapınakları Kutsal Alanı ve Bizans Bazilikaları, Koruma Yaklaşımı ve Tarihi Çevre Değerlendirilmesi" başlıklı doktora tezinden hareketle semineri gerçekleştirdi. 28 Haziran'daki "Haliç Zinciri Problemi" başlıklı seminerin konuşmacısı restoratör Uğur Genç'ti. Arkeoloji ve Koruma ile ilgili son seminer ise 5 Temmuz günü "Sultanahmet Örne Dikilitaş'ta Ayrışmaların Teşhisi ve Önerilen Koruma Yöntemleri" başlığı ile Seda Tulgar tarafından yapıldı.

19. Yüzyılda Konut Mimarisi ve Korunması

Mimarlık tarihinde farklı bir değişim sürecini temsil eden 19. yüzyıl yapıları üzerinden koruma sorunları ve restorasyon önerilerinin anlatıldığı seminerler, Kasım ve Aralık aylarında yapıldı. İlk iki seminerde İstanbul'dan, son iki seminerde ise Anadolu'dan örnekler verildi; bu döneme ait kültür varlıklarının tespitinin yapılması, belgeleme ve yeniden kullanımı ile ilgili görüşler paylaşıldı. İlk seminer konuşmacısı Eda Uğur 15 Kasım'da "İstanbul'daki Sefarethanelerin Oluşumu, Günümüzdeki Mevcut Durumları, Koruma Sorunları ve Önerileri" başlıklı konuşmasını yaptı. 22 Kasım'da Zerrin Kaya "Pangaltı İnönü Mahallesi 19-20. yy Sivil Mimarlık Örnekleri" konusunu ele aldı. Volkan Aslan tarafından sunulan "Anamur'da Korunması Gerekli Geleneksel Kent Dokusu Üzerine Bir Araştırma ve Hacı Ali Bey Konağı" başlıklı seminer 29 Kasım'daydı. Son seminer ise "Cunda Adası'nda Tarihi Çevre Koruma ve Sıhhileştirme Çalışması" başlığı ile Ceylan İrem Genç tarafından 6 Aralık'ta yapıldı.

ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi

ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları bünyesinde yer alan Bilgi Belge Merkezi, Türkiye'nin doğa, tarih, mimarlık ve kültür alanında uzmanlaşmış bir arşiv, kütüphane, araştırma, eğitim ve yayın birimidir. Arşivcilik, kütüphanecilik ve bibliyografik danışma hizmetleri ile çevre ve kültür alanında yapılacak çalışmalarda Türkiye'nin önde gelen başvuru merkezlerindedir.

ÇEKÜL kütüphanesi ve arşivi, uzmanlaştığı alanlarda kitap, süreli yayın, akademik tez çalışması, harita, rölöve, plan, fotoğraf, CD, yerel gazete, afiş/brosürden oluşan zengin bir koleksiyona sahiptir. 2007 yılında oluşturulan ve Mimar Sinan ile ilgili ulusal ve uluslararası tüm kaynak eserleri bir araya getiren Sinan'a Saygı Kitaplığı ile Prof. Dr. Metin Sözen'in ÇEKÜL kütüphanesine armağan ettiği ve çalışma yaşamı boyunca biriktirdiği yayınlar ve ürettiği (fotoğraf-belgesel-doküman) malzemelerden oluşan Prof. Dr. Metin Sözen Kişisel Arşivi de ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi'nin koleksiyonları arasında yer almaktadır.

Temelleri 1996'da atılan merkez 2011'de büyümeye devam etti. Yıl boyunca çeşitli kentlerden kitaplar gönderildi, bağışlar yapıldı, ayrıca ÇEKÜL tarafından mimarlıktan kent kültürüne çeşitli konularda güncel yayınlar satın alındı. Kitapların yanı sıra makalelerin, kartografik ve elektronik belgelerin, gazete

kupürlerinin, raporların ve fotoğrafların kayıtları yapıldı.

ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi, Anadolu'ya da destek verdi. Birgi'deki ÇEKÜL Evi'ne değişik başlıklarda yayınlar gönderildi. Gaziantep'teki Metin Sözen Eğitim ve Kültür Merkezi'nde oluşturulan kitaplığa kent kitapları, envanterleri, ÇEKÜL yayınları, genel kültür ve mimarlık kitapları ulaştırıldı. Günışığı, Tudem, Can Çocuk gibi yayınevlerinden bağışlanan çocuk kitapları da Gaziantep'teki kitaplığa yollandı. Bilgi Belge Merkezi'nde birkaç nüshası bulunan yayınlar ayrıca çeşitli eğitim kurumlarına bağışlandı.

2011, Bilgi Belge Merkezi'nin dijitalleştirilmesi adına önemli bir yıl oldu; MIDAS isimli program edinildi. Bu programla beraber fotoğraf, kent raporları gibi materyaller dijital ortama aktarılıp erişime açılacak. Bilgi Belge Merkezi'ndeki yayınların büyük kısmına zamanla online ulaşılabilecek.

Bilge Belge Merkezi, ÇEKÜL tarafından hazırlanıp yayınlanan kitaplarıyla 2011'de bir fuara da konuk oldu. 15-21 Eylül tarihleri arasında gerçekleşen İstanbul Boğaziçi Kitap Fuarı'ndaki standımızda Koruma Bilincinin Gelişim Süreci'ni, Kendini Koruyan Kentler serisinin kitaplarını tanıttık ve satışa sunduk.

ÇEKÜL Akademi

Kültürel ve Kentsel Koruma Eğitim Programları

ÇEKÜL Akademi, kamu-yerel-sivil-özel olmak üzere tüm kesimlerin "Kültürel ve Kentsel Koruma" alanındaki eğitim ve gelişim ihtiyaçlarına cevap vermek üzere Aralık 2009'da çalışmalarına başlamıştı. 2011'de TKB üyesi belediyelerin, özellikle koruma alanında görev yapan uzmanlarına yönelik eğitimler sürdü. ÇEKÜL Akademi'nin programına 2011'de kişisel eğitimler de dahil oldu. Taşlar, Kubbeler, Hikayeler ve Sinan ile Pazar Pazar Gezelim adını taşıyan programlara gösterilen ilgi, kurumlar kadar artık bireylerin de kültür mirasının açtığı pencereden geçmişe, bugüne ve yarına bakmayı önemsedğini gösteriyordu.

çekül///
akademi

Yerel Yönetimlere Yönelik Kültürel ve Kentsel Koruma

Yerel yönetimlere yönelik eğitimler, 2009'da 13 kentte, 70 belediye çalışanı ile görüşülerek hazırlanan ihtiyaç analizi raporuna göre şekillendirilmişti. 2011'de bu ana başlıklara sadık kalındı. Kültürel koruma, kentsel koruma, geleneksel yaşam kültürü, hukuk, mimari, arkeoloji, sosyal bilimleri içeren eğitimler yapıldı.

Mart-Haziran, Eylül-Aralık olmak üzere iki dönemde uygulanan 2011 eğitimlerinin tarihleri ve konuları şunlardı:

- Koruma Projelerinde Bilgisayarlı 3D Modelleme (2-4 Mart 2011)
- Koruma Sürecinde Toplumsal Katılım ve Uzlaşma Kültürü (16-18 Mart 2011)
- Tarihi Yapılarda Onarım ve Güçlendirme (6-8 Nisan 2011)
- Restorasyon İlkeleri ve Mimari Mirasta Yapı Malzemeleri (20-22 Nisan 2011)
- Tarihi Doku ve Kent Mobilyaları (4-6 Mayıs 2011)
- Eski Eserlerin Koruma ve Değerlendirilmesine Yönelik Projelendirme Esasları (25-27 Mayıs 2011)
- Kent Kimliği ve Kentlilik Bilinci (8-10 Haziran 2011)
- Koruma Projelerinde Bilgisayarlı 3D Modelleme-İleri Seviye (15-17 Haziran 2011)
- Koruma Projelerinde Bilgisayarlı 3D Modelleme-Temel (28-30 Eylül 2011)
- Kentsel Mirasın Korunması ve Kültür Turizmi (04-06 Ekim 2011)
- Her Kente Bir Kent Müzesi (26-28 Ekim 2011)
- Korunan Alanlarda Süreci Belirleyen Yapısal Etmenlerin Analizi ve Uygulama Örnekleri (2-4 Kasım 2011)
- Korumaya Yönelik Kentsel Canlandırma (23-25 Kasım 2011)
- Tarihi Yapılarda Koruma, Onarım Esas ve Uygulamaları (7-9 Aralık 2011)
- Kent Kimliği ve Kentlilik Bilinci (21-23 Aralık 2011)

Tarihi Kentler Birliği üyesi belediyelerde görev alan, çeşitli mesleklerden uzman çalışanların, kültürel ve kentsel koruma konularında farklı bakış açıları kazanmaları ve belediyeler arası ilişkilerin kuvvetlendirilmesi hedefleriyle gerçekleştirilen 15 eğitime, 52 belediyeden 254 kişi katılım gösterdi.

İstanbul'da, Boğaz'ın Avrupa yakasının en eski yalısı olan Şerifler Yalısı'nda, yeniden düzenlenerek eğitim mekanı haline getirilen

Kayıkhanne bölümünde, bire bir uygulamanın içinden gelen uzmanların yürüttüğü, alanlarında çok deneyimli konuk konuşmacıların katkılarıyla renklenmiş, vaka analizleri, dünyadan ve Türkiye'den iyi örnekler ve uygulama çalışmaları ile desteklenen, alan ziyaretleri ile bilgilerin pekiştirildiği eğitim programlarımız 2012 yılında da çeşitli başlık ve içeriklerde, hedef kitlelerini genişleterek devam edecek. 2012'de eğitimler Anadolu'nun çeşitli kentlerine yani alana da taşınacak.

Bireysel ve kurumsal gelişim

Taşlar, Kubbeler, Hikayeler ve Sinan

Her insan kendi topraklarından beslenir; topraklarının insanından, bilgisinden, kültürel mirasından beslenir. ÇEKÜL Akademi topraklarımızdaki kaynakları gezerek, dokunarak, koklayarak, bire bir yaşayarak öğretiyor; kültürel mirasımızla beslenen insanımız geleceğin kaynaklarını yaratıyor... Bu bakış açısıyla yola koyulan ÇEKÜL Akademi eğitimleri çeşitlenerek sürüyor. 2011'in ikinci yarısında Akademi'nin eğitim zincirine yeni programlar eklendi. Bunlardan ilki Mimar Sinan üzerineydi.

Taşlar, Kubbeler, Hikayeler ve Sinan adını taşıyan bir günlük program 9 Ekim 2011'de

gerçekleştirildi. Katılımcılarla önce Şerifler Yalısı'nda Sinan'ın yaşam öyküsü, mimarlık kültürü ile ilgili bilgiler paylaşıldı, ardından alan gezileri yapıldı. 23 Ekim'deki Seyyahların Dilinden Mimar Sinan Programı'nda ise iki Osmanlı başkenti, İstanbul ile Edirne arasında Mimar Sinan'ın izi sürüldü. Taksim'den başlayan yolculuk boyunca Haramidere Köprüsü, Sultan Süleyman Köprüsü ve Kervansarayı, Sokollu Mehmed Paşa Mescidi, Sultan Süleyman Köprüsü, Rüstem Paşa Külliyesi ve nihayet Edirne'deki Sinan eserleri görüldü. Farklı dinlerden, farklı dillerden Sinan'ın eserlerinde soluklanmış seyyahların, elçilerin, tüccarların yazdıkları bu ilginç yolculuğa eşlik etti.

çekül akademi

BOYLE BİR MİRASA KONMAYI KİM İSTEMEZ Kİ?

Eserleriyle dünyaya mal olmuş bir usta, Mimar Sinan, dünyaya bırakmış eserlerini bize miras bıraktı! Peki bu mirasın geleceğe aktarılmasını ne kadar takip ediyoruz? Geldik, bu büyük mirasın, Osmanlı mirasımızın tarihine diğer bir yönünde bakalım. Şimdi yaşadığımız kullere bir de o kubbelerden bakalım.

01

"Taşlar, Kubbeler, Hikayeler ve Mimar Sinan" 9 Ekim'de.

Tarih: 9 Ekim 2011 Pazar Yer: Şerifler Yalısı, Emirganı Saat: 09:30 - 17:00 - Fiyat: 125 TL

Katılım herkese açıktır. Bilgi ve kayıt için: akademikayit@cekulvakli.org.tr 0 212 251 54 44

www.cekulakademi.org.tr

ÇEKÜL Akademi programlarından ayrı ayrı gelir. ÇEKÜL Vakfı'nın diğer ve diğer miras programları ayrı ayrıdır.

İstanbul'u ne kadar yakından tadıyorsunuz?

ÇEKÜL Akademi'nin bireysel gelişime yönelik eğitim programlarından bir diğeri ise Pazar Pazar Gezelim'di. Slow Food Türkiye Yağmur Böreği Birimi ile hazırlanan programın katılımcıları, 27 Kasım'da hem antik çağlardan günümüze uzanan pazar kültürünün ilginç özellikleriyle tanıştılar hem de Fatih Kadınlar Pazarı'nı keşfettiler.

ÇEKÜL Akademi 2012'de de kültür mirasını İstanbulluların gündemine getirmeye devam edecek. "Kente Farklı Bakmak İçin Kültürel

Miras" başlığı altında "Kubbeler, Hikâyeler ve Sinan", "Edirnekapı'dan Edirne'ye Sinan", "Haliç Kıyılarında Sanayi Mirası" eğitimleri düzenlenecek. "Yerel Tatlar ve Kültürel Miras" konusu, "Üretici Pazarları ve Geleneksel Çarşılar", "Ekolojik Çiftlikler", "Lezzet Ustası Kentler" olmak üzere üç kolda incelenecek. "Yaratıcılık ve Kültürel Miras" ise "Yaratıcı Endüstriler için Esin Kaynağı" başlığıyla ele alınacak. Konularının uzmanları tarafından, alan gezileri yapılarak yürütülecek eğitimler, bireysel ve kurumsal katılımlara açık olacak.

Tanıtım

Web sitemizin tasarımı ve içeriği yenilendi

Yeni iletişim teknolojilerinin hızını yakalamak ve büyüyen ÇEKÜL'ün çalışmalarını daha verimli paylaşmak için, yıllardır koruma gönüllülerine ulaşmamızı sağlayan "emektar" web sitemizi yeniledik. Kültür mirasının korunması ve yaşatılması için yapılan çalışmaları, güncel bilgileri daha bol görsel malzemeyle paylaşabileceğimiz bir altyapıda oluşturulan yeni tasarım, Workattack ekibi tarafından yarı profesyonel yarı gönüllülük ilkesiyle hazırlandı.

Yeni tasarımın en önemli özelliği sosyal paylaşım ağları ve video paylaşım sitelerinin bağlantılarına yer verilmesi. ÇEKÜL projeleri ve haberleri bu bağlantılar sayesinde facebook ve twitter üzerinden binlerce kişiye ulaşıyor.

www.cekulvakfi.org.tr adresinden koruma gündemi yaratan haberlerimizi daha modern ve kolay algılanabilir bir tasarımla paylaşmaya devam ediyoruz.

DESTEK İLETİŞİM E-BÖLGEN ENGLISH

HABERLERİNİ
MA VAKFI

• ORGÖTLENME • TANITIM • ANADOLU ARAŞTIRMALARI • ÇEKÜL AKADEMİ

HABER BAŞLIKLARI

1 of 205 >

29.02.2012

Tepebağ Höyüğü ve Kentsel Sit Alanı
Sağlıklaştırma Çalıştayı yapıldı

28.02.2012 Bodrum'da yerel kültür politikaları
konuşuldu

24.02.2012 Ödemiş Yıldız Kent Arşivi ve Müzesi
açılıyor

ÇEKÜL iletişim e-posta grupları

Tanıtım ve duyurularımızda web sitesi dışında yoğun kullandığımız başka bir iletişim aracı ise e-posta grupları. Herkese açık olan **cekuliletisim@yahogroups.com** adresini 1500 kişi takip ediyor ve takipçiler, grup ilkelerine uygun haberleri bu grup üzerinden paylaşabiliyor. Yahoo gruba **subscribe-cekuliletisim@yahogroups.com** adresine boş mail atarak üye olmak mümkün. Ayrıca sadece ÇEKÜL temsilcilerine özel olan **cekulorgutlenme@googlegroups.com**, Sinan'a Saygı projesi gönüllülerinin bulunduğu **sinanasaygi@googlegroup.com** isimli e-posta grupları, gönüllülerimizle bizi buluşturan önemli iletişim yollarından.

Sosyal medyada ÇEKÜL

“Yeni medya düzeni” olarak isimlendirilen sosyal medya ve video paylaşım siteleri, internet kullanıcılarının tercihinde yazılı ve görsel medyanın önüne geçti. Basılı iletişim araçlarının devam etmesinden yana duran ÇEKÜL Vakfı, sosyal medyaya mesafeli yaklaşıp da, hızla büyüyen “takipçi” listeleri ile olumlu geri dönüşler almaya başladı. Bu talep üzerine 2011 yılında, bir önceki yıla göre sosyal medyayı daha sık kullanmaya başladık. Anadolu gezilerinde çektiğimiz fotoğraflar, izlenimlerimiz, kentlerin, tarihi binaların geçirdiği değişim, facebook üzerinden paylaştığımız “dijital albümler” sayesinde binlerce insana ulaştı, beğeni aldı.

Bu yolla ilk kez ÇEKÜL ismini duyanlar merak edip sitemizi de ziyaret etmeye başladı. Basılı tanıtım ve duyuru araçlarından ziyade, yeni kuşaklara web üzerinden ulaşmanın, etkinliklere, projelere, eğitimlere dâhil etmenin daha hızlı sonuç verdiğini gözlemledik. ÇEKÜL Evi’nde düzenlenen sergiler, seminerler, kutlamalar sosyal medyadan ÇEKÜL’ü takip edenlerle tanışmamızı ve gönüllü örgütlenme ağımızın genişlemesini de sağladı.

Medya takip taramaları

Öncelikle Anadolu’daki yerel yayınları takip edebilmek için profesyonel destek aldığımız Medya Takip Merkezi raporlarına göre 2011 yılında ÇEKÜL hakkında yaklaşık 2 bin haber yayımlandı. Sözleşmemize 2011 yılında yeni bir madde eklendi: Elektronik basın takibi. Bu takiple haber portallarında yapılan taramalarda yaklaşık 1500 habere ulaşıldı. Önemli haberlerin kupür ve linklerinin, web sitemizde ve sosyal medya hesaplarımızda paylaşılarak yayılması sağlandı.

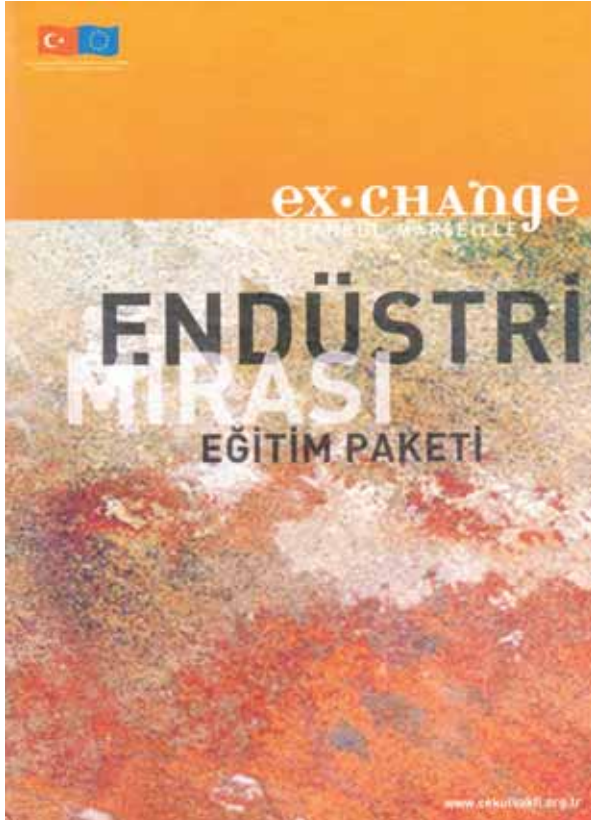
Broşürler

ÇEKÜL, 2009 yılından bu yana program ve projelerini broşürler aracılığıyla da farklı kesimlere tanıtıyor. Köyler Yaşamalıdır’dan Endüstri Mirası’na ÇEKÜL’ün çalışma alanına giren değişik başlıklardaki broşürlere geçen yıl 20. Yıl broşürü de eklendi. Broşürde ÇEKÜL’ün kültürel ve doğal mirasın korunması konusundaki yaklaşımı özetlendi, program ve projelerle ilgili kısa bilgiler verildi.

ÇEKÜL Yayınları

İstanbul-Marsilya: Endüstri mirasını görünür ve anlaşılır kılmak kitabı

Endüstri mirasının korunarak yaşatılması ve kent yaşamına katılması için bilinç ve duyarlılık yaratmak amacıyla hazırladığımız "İstanbul-Marsilya: Endüstri mirasını görünür ve anlaşılır kılmak" başlıklı projenin kitabı yayımlandı. Proje kapsamında, sanatçı Serkan Taycan'ın iki kentte yaptığı çalışmanın ürünü olan 37 fotoğraf ve altı uzmanın hazırladığı makaleler bu kitapta toplandı. Ahmet Sezgin, Aslı Odman, Baptiste Lanaspèze, Levent Gençkalın, Yrd. Doç. Dr. Murat Koraltürk ve Yrd. Doç. Dr. Gül Köksal'ın kaleme aldığı makalelerde, özellikle İstanbul'daki endüstri yapılarının korunması ve yeniden işlevlendirilmesine, örnekler üzerinden yapılan tespitlerle dikkat çekildi. Türkçe-İngilizce hazırlanan 131 sayfalık kitapta, hem fotoğraf hem de uzman yazılarıyla iki liman kentindeki endüstri yapılarının izi sürülebilir. Hasanağa Gazhanesi, Yedikule Gazhanesi, Sümerbank Kundura Fabrikası, Bomonti Tekel Bira Fabrikası kitapta yer alan endüstri yapılarından bazıları.

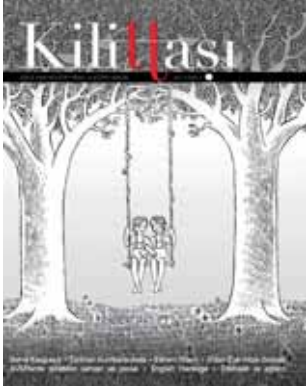

Beyoğlu Bilgi Belge Rotası

ÇEKÜL Vakfı yeni çalışmasıyla Beyoğlu'nun pek bilinmeyen bir özelliğine dikkat çekiyor. Daha çok eğlence ve kültür-sanat mekânlarıyla tanınan Beyoğlu'nun kütüphane ve araştırma merkezleri, ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları ekibinin hazırladığı, Beyoğlu Bilgi Belge Rotası adını taşıyan bir broşürde toplandı. Broşürde araştırmacılara zengin bir veri ortamı sunan kütüphane ve merkezler hakkında bilgileri veriliyor. Araştırmacıların yanı sıra öğrenci ve akademisyenlerin de yararlanabileceği, küçük bir rehber niteliğindeki çalışmada Taksim'den Tünel'e toplam 26 adet bilgi-belge merkezinin tanıtım ve kullanım bilgileri var. Çalışma saatleri, kütüphanede bulunan kaynaklar ve bunlardan yararlanma koşulları gibi bilgileri içeren Bilgi Belge Rotası'nda kütüphanelerin tümünün yer aldığı bir harita da bulunuyor.

Kilittaşı

Vakfımız tarafından hazırlanan, Türkiye'nin ilk ve tek kültür mirası ve eğitim dergisi Kilittaşı'nın 2011'de dördüncü sayısı yayımlandı.

Dördüncü sayının dosya konusu müzeydi. Türkiye ve dünyada müzeciliğin

gelişimi, ÇEKÜL'ün gerçekleştirdiği eğitimler, Prof. Dr. Edhem Eldem'le Osman Hamdi Bey üzerine yapılan röportaj dosyada bulunan konular arasında yer aldı. Yazar Sema Kaygusuz ve oyuncu-müzisyen Teoman Kumbaracıbaşı söyleşileri, eğitimcilere yönelik bir uygulama olan HEREDUC'le ilgili foto-röportaj, English Heritage'in kültür mirası üzerine çalışmaları da Kilittaşı okurlarına farklı görüş ve yaklaşımları aktardı. Dergide ayrıca Prof. Dr. Bekir Onur, Günışığı Kitaplığı Genel Yayın Yönetmeni-Yazar Mine Soysal, Doç. Dr. Kemal İnal, Yrd. Doç. Dr. Vakur Çifçili, Yrd. Doç. Dr. Cengiz Poyraz, Dilek İçinsel'in kaleme aldığı yazılar vardı. Dergi 2000 adet basıldı.

Kendini Koruyan Kentler: Mardin

Anadolu'da kentleri "kent" yapan birikimin korunup yaşatılması için mücadele veren ÇEKÜL Vakfı, bugüne kadar öncülüğünü yaptığı çalışmalarını belgeliyor, paylaşıyor, kısacası yayına dönüştürüyor. Kendini Koruyan Kentler dizisiyle, her biri farklı coğrafyalarda, farklı ölçeklerde ve farklı demografik özelliklere sahip, ancak her biri başka bir tarih hazinesi olan kentlerde yapılanlar, özgün birer vaka çalışması olarak okuyucusuyla buluşuyor.

Kendini Koruyan Kentler serisinde, "Kültürel mirası neden, nasıl, kiminle birlikte korumalı?" sorusunun yanıtları var. Serinin kitaplarında, koruma sürecinde benimsenen kavramlar ve uygulamalar, süreçte etkin rol almış kişilerin tanıklığına da yer verilerek anlatılıyor. Seri dahilinde daha önce yayınlanan Gaziantep, Birgi, Sivas kitaplarına 2011'de Mardin eklendi.

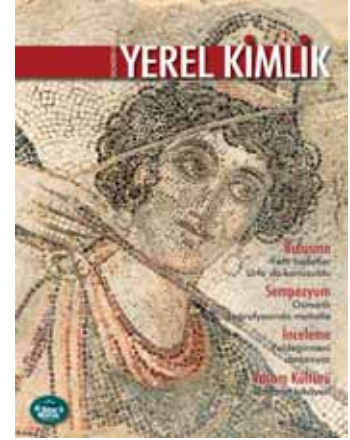
Sürdürülebilir Kültür Turizmi Kılavuzu

Aralık 2011'de Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından düzenlenen Kültür Turizmi Zirvesi'ne ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen ve Genel Sekreter Ece Müftüoğlu Nancy de konuşmacı olarak katıldı. Zirvede, ÇEKÜL uzmanları tarafından hazırlanan Sürdürülebilir Kültür Turizmi Kılavuzu ilgililerle paylaşıldı. Kılavuz 2012'de bir kitapçık olarak basılacak, böylece ÇEKÜL Yayınları'na bir yenisi daha eklenmiş olacak.

Geçmişten Geleceğe Yerel Kimlik

ÇEKÜL Vakfı'nın Tarihi Kentler Birliği adına içeriğini hazırladığı Geçmişten Geleceğe Yerel Kimlik dergisi 2011 yılında TKB'nin seminer, buluşma ve sempozyumlarına konu olan ve Türkiye'de koruma gündemine yön

veren başlıkları sayfalarına taşıdı. 25-26-27 ve 28. sayılarda 200 Ortak 200 Eser programının uygulama örnekleri, belde ve ilçelerde koruma, her kente kent müzesi, TKB'nin yeni hedefleri, Osmanlı coğrafyasında mahalle kültürü, Yeldeğirmeni yenileme projesi, endüstri mirası ve Trakya Bölge Toplantısı'nın yanı sıra farklı ölçekteki kentlerden koruma haberlerine ve uzmanların yazdığı inceleme yazılarına yer verildi. 26. sayıdan itibaren tasarımı yenilen dergi, 2 bin kişiye ulaşıyor.

Yeldeğirmeni/Rasimpaşa Mahalle Yenileme Projesi

ÇEKÜL Vakfı ve Kadıköy Belediyesi'nin yürüttüğü "Yeldeğirmeni/Rasimpaşa Mahalle Yenileme Projesi"nin detayları bir kitapta toplandı. Kitabın birinci bölümünde Yeldeğirmeni'nin dünü ve bugüne taşıdığı tarihi miras aktarılıyor. İkinci bölümde

ise mahalle yenileme projesinin hedefleri ve eylem planı hakkında bilgiler var. Kitap, bu eylem planı doğrultusunda hazırlanan ve hayata geçirilen somut projelerin tanıtımıyla sona eriyor.

Kaybolan Sokak Oyunları

ETİ ile birlikte hayata geçirdiğimiz Kültür Elçileri Projesi, Okan Bayülgen'in çektiği fotoğraflarla belgelendi. Bayülgen yedi kente giderek geleneksel sokak oyunlarını oynayan Kültür Elçileri'ni görüntüledi. Okan Bayülgen'in fotoğraflarının yer aldığı kitap proje kapsamında yayımlanarak ilgili çevrelerle paylaşıldı.

İpek Yolu Kültür Yolu Haritası

İpek Yolu Kültür Yolu projesi kapsamında planlanan haritayla ilgili çalışmalar 2011'de devam etti. Haritada Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemleri boyunca (11-14. yüzyıl) Anadolu'da İpek Yolu üzerindeki kervansaray ve köprülere ait bilgi ve fotoğraflar yer alacak.

Küçük Menderes Araştırmaları Makaleler Kitabı

ÇEKÜL Küçük Menderes Havzası Koordinatörü arkeolog-ressam Emin Başaranbilek ve gönüllümüz Celal Bayar Üniversitesi öğretim görevlisi Serdar Vardar'ın kolaylaştırıcılığında yürütülen Araştırma Merkezi, ilk kitabını çıkardı. Küçük Menderes Araştırmaları Makaleler isimli kitap, Emin Başaranbilek'in editörlüğünde, Serdar Vardar tarafından yayıma hazırlandı ve ÇEKÜL Vakfı yayınlarından çıktı. Kitabın basımını, havza çalışmalarını destekleyen Ödemiş Ticaret Borsası üstlendi

Osmanlı Mahalleleri Atlası

Atlas dergisi, Bursa Büyükşehir Belediyesi, ÇEKÜL Vakfı ve TKB işbirliği ile hazırlanan Osmanlı Mahalleleri Atlası yayımlandı. Atlas Bursa'daki Mahalle Sempozyumu'nda dağıtıldı.

Etkinlikler

ÇEKÜL Evi
sergi salonu
yaşama geçti

İlk kez Birlikte 20 Yıl kutlamalarımız sırasında bir sergi salonu gibi düzenlediğimiz ÇEKÜL Evi giriş katı, 2011 yılından itibaren sergi salonu işlevini daimi kılarak farklı sergilere ev sahipliği yapmaya başladı.

Orta ve ağır düzeyde öğrenme güçlüğü olan bireylere eğitim veren Şakire Hanım Eğitim Uygulama Okulu ve İş Eğitim Merkezi öğrencilerinin resim çalışmaları 25 Mayıs-10 Haziran 2011 tarihleri arasında ÇEKÜL Evi'nde

sergilendi. Dünyaya bu çocukların gözünden ve yüreğinden bakabildiğimiz serginin tüm geliri okula bağışlandı.

Ekim ayında da İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği/İFSAK tarafından düzenlenen 4. Genç Fotoğrafçılar Festivali kapsamında Serkan İlgün'ün İtalya fotoğrafları ÇEKÜL Evi'nde sergilendi.

Kendini Koruyan Kentler Sergileri

Kendini Koruyan Kentler programıyla sürdürülen çalışmaları bir kitap dizisiyle paylaşan ÇEKÜL, 2011'de bu paylaşımı sergilerle çoğaltmaya başladı. Kendini Koruyan Kentler Sergileri başlığında, ÇEKÜL fotoğraf arşivinden seçkiyle oluşturulan fotoğraf sergilerinin ilki Gaziantep'ti. Aralık ayı boyunca açık kalan sergi daha sonra Gaziantep'te Metin Sözen Eğitim ve Kültür Merkezi'ne taşındı. Kendini Koruyan Kentler Sergileri Diagonal'in baskı desteğiyle gerçekleştiriliyor.

Hamursuz Fırını'nda endüstri mirası sergilendi

Sivil Toplum Diyaloğu-İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hibe Programı kapsamında, ÇEKÜL Vakfı ve Bureau des Compétences et Désirs tarafından hazırlanan "İstanbul-Marsilya: Endüstri mirası görünür ve anlaşılır kılmak" projesinin etkinlikleri arasında bir fotoğraf sergisi de vardı. Mart ve Nisan aylarında gezilebilir sergide sanatçı Serkan Taycan'ın çektiği, İstanbul ve Marsilya kentlerinden 30 endüstri mirası yapısının fotoğrafları yer aldı. Fotoğraflar kadar serginin mekanı da dikkat çekiciydi. Kendisi de bir endüstri mirası olan Kuledibi'ndeki Hamursuz Fırını ilk kez bir sergi için kapılarını açmıştı.

Çanakkale kent müzelerini tartıştı

Kent müzeleri yıl içinde çeşitli kentlerde, çeşitli toplantılarda konuşuldu. Bunlardan biri 5-6 Mart'ta gerçekleştirilen "Çanakkale Müzeler Buluşması 3" oldu. Buluşmanın ilk gününde Çanakkale Kent Müzesi ve Arşivi Koordinatörü Cevat İnce, Çanakkale Belediye Başkanı Ülgür Gökhan, Uluslararası Kent Müzeleri Birliği Dönem Başkanı Suay Aksoy söz aldılar. Ardından ÇEKÜL Vakfı Başkan Yardımcısı Mithat Kırayoğlu, Tarihi Kentler Birliği süresince gerçekleştirilen çalışmalarla birlikte kent ve kentlilik kavramları üzerinden "Kent müzeleri nasıl olmalıdır?" sorusuna altlık oluşturacak bilgiler verdi.

Tarihi Kentler Birliği projeleri Antalya’da

Ekim 2011’de 19. Uluslararası Yapex Yapı Fuarı ile Antalya’da düzenlenen Türkiye’nin ilk Uluslararası Mimarlık Bienali/IABA 2011’e ÇEKÜL temsilcileri de katıldı. Antalya Expo Center’daki etkinlikte Prof. Dr. Metin Sözen bir konuşma yaptı. Fuar kapsamında TKB Koruma ve Özendirme Yarışması 2010 sergisi yer aldı. Katılımcılar, Prof. Dr. Metin Sözen’in açıklamalarıyla sergiyi inceledi. Ekim 2012’de ÇEKÜL işbirliğiyle Antalya’da Restorasyon, Renovasyon ve Kültür Mirasını Koruma Fuarı düzenlenecek. TKB de Akdeniz Tanıtım’ın organizasyonunu yaptığı fuarın destekçilerinden olacak.

“Toplumsal Dönüşüm ve Beyoğlu’nda Yeme-İçme Mekânları”

ÇEKÜL Vakfı çalışanları yıl boyu çeşitli sempozyumlara konuşmacı olarak katıldı. Türkiye Kültür Araştırmaları Derneği ile Kadir Has Üniversitesi tarafından, Eylül 2011’de düzenlenen VI. Kültür Araştırmaları Sempozyumu bunlardan biriydi. “Mekân ve Kültür”e odaklanan sempozyumda ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları’ndan Zeynep Biçer, “Toplumsal Dönüşüm ve Beyoğlu’nda Yeme-İçme Mekânları” başlıklı bir bildiri sundu. Biçer bildirisinde yeme-içme mekânlarının toplumların yaşam biçimini, eğilimlerini, sanat anlayışını, ekonomik imkânlarını gösterdiğinden, aynı zamanda değişim süreçlerini yansıttıklarından söz etti ve 19. yüzyıl Beyoğlu’ndan konuyla ilgili örnekler verdi.

ÇEKÜL, Kültür Turizmi Zirvesi’ne katıldı

Aralık 2011’de Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından düzenlenen Kültür Turizmi Zirvesi’ne ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen ve Genel Sekreter Ece Müftüoğlu Nancy de konuşmacı olarak katıldı. Zirvede, ÇEKÜL uzmanları tarafından hazırlanan “Sürdürülebilir Kültür Turizmi Kılavuzu” ilgililerle paylaşıldı. Açılış konuşmalarının ardından birinci oturumun tematik konuşmasını yapan Metin Sözen kültür politikalarına değinerek “Marka mı, kimlik mi?” sorusunu sordu. Kentlerin somut ve somut olmayan kültürel ve tarihi değerleriyle yaşamaya devam etmesi için kimlikli kent vurgusunun yapılmasını isteyen Sözen, marka kent kavramının özellikle turizm potansiyeli yüksek bölgelerde rekabet algısı yarattığını vurguladı; aynı havzayı paylaşan kentler arasında rekabet değil ortaklık kurulması gerektiğini söyledi. Tarihi Kentler Birliği’nin gündemini oluşturan başlıkların ülke gündemi yarattığına değinerek yerel yönetimlerin kamu-yerel-sivil-özel birlikteliğini söylemekten çıkarıp eyleme dönüştürdüğünün altını çizdi. ÇEKÜL Vakfı Genel Sekreteri Ece Müftüoğlu Nancy ise “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması” oturumunda ÇEKÜL’ün sürdürülebilir kültür turizmi kılavuzunu özetleyen bir konuşma yaptı. Kılavuzda çok boyutlu yaklaşımdan “Marka mı, kimlik mi?” sorusuna, temel ilkelere kadar pek çok konu irdeleniyor. Kültür Turizmi Kılavuzu bir kitapçık olarak basılacak.

Birgi 2011 Çalıştayı

ÇEKÜL Vakfı ve Celal Bayar Üniversitesi işbirliği ile yürütülen “Küçük Menderes Havzası Projesi” kapsamında düzenlenen Birgi Çalıştayı’nın beşincisi 2-15 Eylül tarihleri arasında yapıldı. Çalıştay, paleocoğrafya araştırmaları, Birgi kültür-eğitim programı ve belgesel çekimi olmak üzere üç bölümden oluştu. Projenin yürütümleri ÇEKÜL Birgi gönüllüsü, Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Görevlisi Serdar Vardar ile ÇEKÜL Küçük Menderes Havza Koordinatörü Emin Başaranbilek, çalıştayda yeni projelerle ilgili bilgiler verdiler.

